

کتاب درسی

زبان فارسی

زبان خارجی دوم

۹

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni

*Musiqisi Üzeyir Hacıbəylinin,
sözləri Əhməd Cavadındır.*

Azərbaycan! Azərbaycan!
Ey qəhrəman övladın şanlı Vətəni!
Səndən ötrü can verməyə cümlə hazırız!
Səndən ötrü qan tökməyə cümlə qadیرiz!
Üçrəngli bayrağınla məsud yaşa!

Minlərlə can qurban oldu,
Sinən hər bə meydan oldu!
Hüququndan keçən əsgər,
Hərə bir qəhrəman oldu!

Sən olasan gülüstan,
Sənə hər an can qurban!
Sənə min bir məhəbbət
Sinəmdə tutmuş məkan!

Namusunu hifz etməyə,
Bayrağını yüksəltməyə
Cümlə gənclər müştəqdir!
Şanlı Vətən! Şanlı Vətən!
Azərbaycan! Azərbaycan!

حیدر علی اف
رهبر ملی مردم آذربایجان

آفت خانابایوا

برای کلاسهای ششم آموزشگاه های عمومی

زبان فارسی

کتاب درسی
زبان خارجی دوم

© Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi

**Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0
International (CC BY-NC-SA 4.0)**

Bu nəşr Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International lisenziyası (CC BY-NC-SA 4.0) ilə www.trimis.edu.az saytında yerləşdirilmişdir. Bu nəşrdən istifadə edərkən lisenziyanın şərtləri qəbul edilmiş sayılır:

İstinad zamanı nəşrin müəllif(lər)inin adı göstərilməlidir.

Nəşrdən kommersiya məqsədilə istifadə qadağandır.

Törəmə nəşrlər orijinal nəşrin lisenziya şərtləri ilə yayılmalıdır.

Bu nəşrlə bağlı irad və təkliflərinizi info@eastwest.az və derslik@edu.gov.az elektron ünvanlarına göndərməyiniz xahiş olunur. Əməkdaşlığınız üçün əvvəlcədən təşəkkür edirik!

فهرست

من که هستم

۱ من که هستم 8

۲ اتاق و لباس های من 12

۳ خانواده 18

۴ منزل ما 24

۵ نامه 28

۶ درس اول 30

۷ مدرسه ی من 34

من و دوستانم

۲

- ۱ دوستانم 40
- ۲ مسافرت به کره ی زمین 42
- ۳ فصل های سال 46
- ۴ درخت 52
- ۵ دریاچه های شگفت انگیز 58
- ۶ تار عنکبوت 62

مشاغل

۳

- ۱ پدر بزرگم 68
- ۲ لباس ها چگونه تهیه می شود؟ 70
- ۳ تلاش و موفقیت 74
- ۴ در مرز 80
- ۵ یک دست صدا ندارد 84
- ۶ عید وحدت و همبستگی 88

بوم شناسی

۴

۱ طبیعت 94

۲ اگر جای او شما بودید؟ 96

۳ پل معلق 100

۴ اکولوژی چیست؟ 106

قواعد گرامری 117

فرهنگ 122

نوشته

لغت

خواندن

حرف زدن

گوش کردن

من که

هستم

من که هستم

اسم من نگار است. در
کلاس ششم درس
می خوانم.

اسم من امین است. در کلاس ششم
درس می خوانم. خانواده ام، مدرسه
و دوستانم را خیلی دوست دارم.

هر یک از ما منفی ها و مثبت هایی دارد. آیا ما آنها را می دانیم؟

۱. کدام ویژگی های منفی و مثبتی را می دانید؟ آنها را به صورت جدول معرفی کنید.

۲. با استفاده از طرح، ویژگی های مثبت و منفی خودتان را به عنوان فرزند، دوست، دانش آموز و شهروند بگویید.

عنوان دانش آموز	عنوان دوست	عنوان فرزند	عنوان شهروند

۳. کدام ویژگی ها را در خود مشاهده کردید؟

۳. یک گزارش مصوری راجع به خودتان تهیه کنید.

برنامه

۱. معرفی خود
۲. من در خانواده
۳. سرگرمی مورد علاقه ام
۴. من در مدرسه
۵. کلاس من
۶. دوستان من
۷. ویژگی های مثبت من
۸. ویژگی های منفی من
۹. نتیجه

تهیه ی گزارش

۱. طبق برنامه اطلاعات راجع به خودتان را بنویسید.
۲. این اطلاعات را به صورت مختصری ارائه کنید.
۳. اطلاعات را صحیح ارائه کنید.
۴. اطلاعات خود را منصفانه معرفی کنید.

دستورالعمل

۱. اطلاعات را خلاصه ارائه کنید.
۲. عکس ها و تصویرهایی به گزارش خود اضافه کنید.
۳. سعی کنید گزارش شما مرتب باشد.
۴. جمله ها را صحیح بسازید.
۵. واژه ها را صحیح بنویسید.

در تهیه ی گزارش از نمونه استفاده کنید.

اسم من نگار است. نام
خانوادگی من علی زاده است.
موها و چشمانم قهوه ای رنگ
است. میان قد هستم. من فرزند
دوم خانواده هستم.

خانواده مان عبارت از چهار نفر است:
پدرم، مادرم، من و برادرم. من آنها را
خیلی دوست دارم. آنها هم مرا خیلی
دوست دارند.
ما در کارهای خانه به مادرمان کمک
می کنیم. اتاق ها را تمیز نگه می داریم.
در پختن غذا هم به او کمک می کنیم.

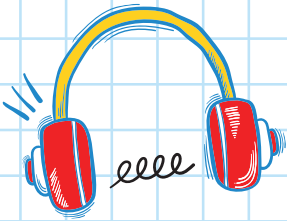
من دانش آموز کلاس ششم مدرسه ی شماره ی
...هستم. همکلاسی هایمان مهربان هستند. هنگام
زنگ تفریح با آنها بازی می کنم، به یکدیگر
سؤال های جالبی می دهیم.

سرگرمی من کتاب
خواندن است.

من دختری پرتلاش و مهربان هستم، ولی هم پدر و مادرم و هم
آموزگارانم می گویند که خیلی لجباز هستم. گاهی زیاد بحث می کنم، اما
به خودم قول داده ام که زیاد بحث نکنم.

اتاق و لباس های من

گوش دهید و تکرار کنید.

اتاق، روشن، راحت، مبلمان، میز تحریری، تخت خواب، کمد،
میز تحریر، دیوار، قفسه، چراغ خواب و غیره.

این قفسه های کتاب است.

این تخت خواب است.

این کمد است.

این اتاق من است. اتاق من نه بزرگ و نه کوچک است، متوسطه است، ولی روشن و راحت است. هر صبح آفتاب درون اتاق می تابد. دیوارهای اتاقم سفیدرنگ است. مبلمان اتاقم سفید و قهوه ای است. در اتاق تخت خواب، میز تحریر، صندلی، میز پاتختی، کمد لباس وجود دارد. روی میز تحریر چراغ خواب است. کتاب هایم را توی قفسه ی روی دیوار می چینم. از دبیرستان برمی گردم. لباس هایم را مرتب توی کمد می چینم. بعد برای آنکه هوای اتاق را عوض کنم، پنجره را باز می کنم. با کمک مادرم اتاقم را جارو و تمیز می کنم. اتاقم را مرتب و تمیز نگه می دارم. چون بیشتر وقت خودم را اینجا می گذرانم.

این پنجره است.

این میز تحریری است.

این صندلی است.

میز پاتختی.

۱. درباره ی چه چیزی در متن سخن نمی رود؟

الف) راجع به رنگ مبلمان

ب) راجع به جای کتاب ها

ج) راجع به جای پنجره

د) راجع به جای وسایل اتاق

۲. بر اساس متن می شود گفت:

الف) اتاق مرتب نگه داشته می شود.

ب) بچه خودش اتاق را جارو و تمیز می کند.

ج) کتاب ها توی قفسه است.

د) در طراحی اتاق از رنگ های آرامش بخش استفاده شده است.

۳. توضیحات را با کلمات و تصاویر مناسب مطابقت دهید.

قطعه ای از مبلمان
برای نگهداری
وسایل

بستری که از چوب
یا آهن ساخته شده

وسیله ای برای
چیدمان مرتب
اشیایی مانند کتاب،
دفتر و غیره

تاقچه

تومبا

بستر

۴. نام وسایلی که در تصویر داده شده را بگویید و آنها را طبقه بندی کنید.

“

این در مورد
چه کسی
است؟

۵. کلمات محترمانه را نشان دهید.

۲

— مادر جان، لطفاً پیراهنم را اتو کن.
— بفرما، دختر من.

۱

— پدر، لطفاً این مسئله را برایم
شرح بده.

۴

— روان، کتاب را سر جایش بگذار.
— چشم، مادر جان.

۳

— بابا بزرگ (پدربزرگ)، ببخش،
مزاحم می شوم، ساعت چند است؟

۶. از واژه ها گروه واژه بسازید و بعضی از آنها را در جمله بکار ببرید.

کتاب	قفسه	دیوار	رنگ
کمد	در	پنجره	شیشه
پیراهن	دگمه	شلوار	کمر بند

۷. اتاق خودتان یا گوشه ی مال خودتان را توصیف کنید. می توانید گزارش مصوری را هم تهیه کنید.

برنامه

۱. اتاق من
۲. طراحی اتاقم
۳. وسایل اتاقم

دستور العمل

- معرفی
- شمار جمله ها
- شمار تصویرها

به درست نویسی واژه ها، ساختمان صحیح جمله ها دقت کنید.

۳ خانواده

باتوجه
به متنی که گوش
دادید، به پرسش ها پاسخ
دهید.

۱. خانواده چیست؟
۲. وظیفه ی (نقش) پدر
و مادرها چیست؟

این زن مادرم است. مادرم
زن زیبایی است. او زن
مهربانی هم است. او
پزشک است.

این پسر برادرم است. او
دانش آموز کلاس چهارم
است. او نمره های عالی و
خوب می گیرد.

پدرو مادرمان می گویند که انسان باید صفات مثبتی داشته باشد و ما همه ی اینها را در خانواده یاد می گیریم. پدرو مادرم شب از سر کار برمی گردند. تا آن وقت پدر بزرگ و مادر بزرگمان نزد ما می نشینند و از ما مراقبت می کنند. خانواده بر سر سفره دور هم جمع می شود. مادرم غذاهای خوش مزه ای درست می کند. ما بعد از شام به مادرمان کمک می کنیم. سفره را جمع می کنیم. بعد در اتاق جمع می شویم، آنها به درس های من رسیدگی می کنند، بعد باهم فیلم تماشا می کنیم و آن فیلم را مذاکره می کنیم.

این پسر برادر من است. او به
کودکستان می رود. او خیلی
شیرین صحبت می کند.

این مرد پدرم است. پدرم آدمی
سختگیر و جدی است. او
همیشه به درسهای ما رسیدگی
می کند. پدرم راننده است.

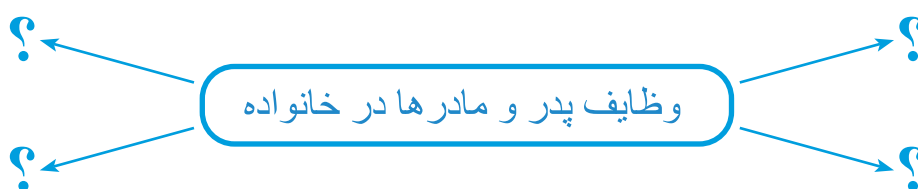

۱. خانواده در متن چگونه معرفی می شود؟

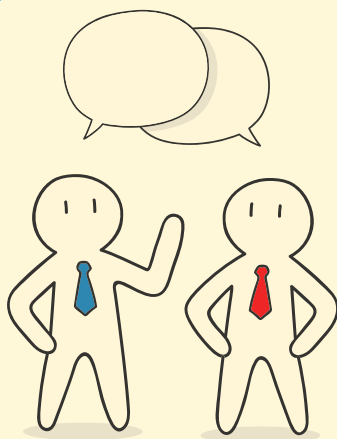
۲. بر اساس متن می شود گفت:

- الف) پرورش و تربیت در خانواده داده می شود.
ب) پدر و مادرها در اوقات فراغت با کودکان مشغول می شوند.
ج) صفات مثبت در خانواده شکل می گیرد.

۳. بر اساس متن جدول را کامل کنید.

۴. واژه ها را به معانی آنها وصل کنید.

طرز رفتار

مذاکره

گفتگو پیرامون مسئله ای

رفتار

۵. کدام یک از این گزینه ها شرح واژه ی **خانواده** است؟

- الف) همه ی فامیل های نزدیکی که در یک جا زندگی می کنند.
ب) آدمهایی که باهم ارتباط دارند.

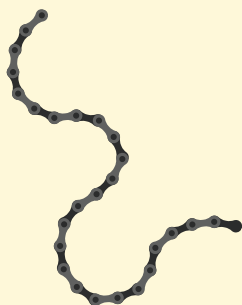
۶. در باره ی خانواده تان صحبت کنید.

خانواده ی شما از چند نفر عبارت است؟

- به پرسش ها و پاسخ ها توجه کنید.
- از نمونه ها استفاده کنید.
- به دوستانتان سؤال بدهید.
- به جواب های آنها گوش کنید.

خانواده ی ما از شش نفر عبارت است.

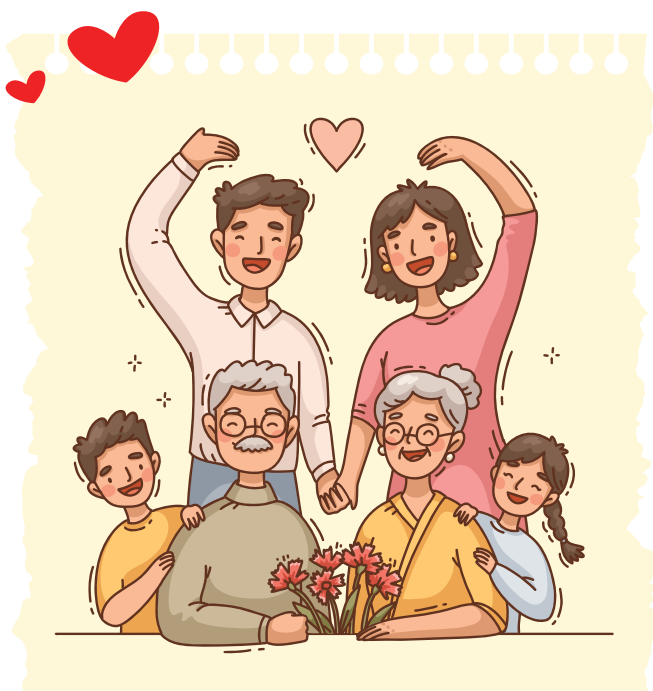

- بزرگترین عضو خانواده ی شما کیست؟
- بزرگ ترین عضو خانواده مان پدر بزرگم است.
- کوچک ترین عضو خانواده ی شما کیست؟
- کوچک ترین عضو خانواده مان خواهر کوچکم است.

به یاد داشته باشید

- پدر بزرگم از پدرم بزرگ تر است
- خواهرم از برادرم کوچک تر است
- مادرم از من بزرگ تر است
- من از برادرم کوچک تر هستم
- نگار از فاتح بزرگ تر است

۷. جمله ها را کامل کنید.

۱. مادربزرگم از مادرم
۲. پدرم از من
۳. مادرم از پدربزرگم
۴. من از برادرم
۵. مادرم از خواهرم
۶. خواهرم از همه

۸. در باره ی ظاهر افراد خانواده تان صحبت کنید.

پدربزرگ، مادربزرگ، پدر، مادر، برادر، خواهر

ظاهر	صورت	چشم ها	مو
زیبا خوش قیافه بلندقند	سفیدچهره سیلوی کک مکی بلند گرد	سیاه آبی قهوه ای سبز	سیاه (مشکی) سفید قهوه ای کوتاه بلند موج دار مجعد

“

- ظاهر مادرش چطور است؟
- مادرم بسیار زیبا است.
- موها و چشمهایش سیاه است.

- پدر چه شکلی است؟
- پدرم قد بلندی دارد.
- چشمهایش قهوه ای است.

۹. متنی درباره ی خانواده تان بسازید.

برنامه

۱. اطلاعات کلی در مورد خانواده
۲. تعداد اعضای خانواده
۳. ظاهر اعضای خانواده

منزل ما

اینجا ساختمان ما است. ما در این ساختمان زندگی می کنیم. این ساختمان پنج طبقه ای است. محوطه ی ساختمان بسیار مرتب است. درخت های بسیاری در محوطه کاشته شده است. اینجا برای استراحت مردم چند نیمکت هست.

منزل ما در طبقه ی سوم است. منزل ما سه اتاق دارد. اتاق نشیمن، اتاق من، اتاق پدر و مادری. اتاق نشیمن بسیار وسیع است.

یکی از اتاق های مهم خانه آشپزخانه است.

۱. از اتاق ها به چه منظوری استفاده می شود؟
۲. چرا آشپزخانه یکی از اتاق های مهم خانه محسوب می شود؟
۳. چه کسی بیشتر از همه در آشپزخانه وقت می گذراند؟ چرا؟
در واقع، چطور باید باشد؟
۴. برای نگهداری از مواد غذایی چه وسیله ای باید داشته باشیم؟

۱. معنی واژه های **منزل** و **اتاق** را متمایز کنید.

الف) قسمتی که از چند اتاق، آشپزخانه و راهرو عبارت است.

ب) هر یک از قسمت های خانه که با دیوارها از هم جدا شده است.

۲. هر اتاق را توصیف کنید. هنگام توصیف اتاق ها از واژه های زیر استفاده کنید:

وسیع،
بزرگ، کوچک، بلند،
روشن، رنگارنگ، مرتب،
آبی، کم، زیاد، بسیار، خیلی

۳. مواد غذایی را که در یخچال نگهداری می شود نام ببرید.

۴. در جای نقطه ها واژه های محترمانه را بنویسید.

۲

مادر ... چای بده.

۱

پدر ... برای من موز بخر.

۵. تصویرها را با واژه های مناسب عوض کنید و جمله ها بازنویسی کنید.

۱. برای چای آب جوشانده می شود. ۲. لباس ها چیده
- می شود. ۳. خیلی راحت است. ۴. در اتاق چهار هست.
۵. مواد غذایی نگهداری می شود. ۶. غذا پخته می شود.
۷. یکی از سبزیجات خوش مزه ای است.

۶. در جای نقطه ها یکی از واژه های زیر را بنویسید.

۱. توی سبد سیب زمینی ها ... است.
۲. گوجه فرنگی را ... دوست دارم.
۳. در یخچال گوشت ... داریم.
۴. غذا را ... گرم کردم.
۵. آب ... داغ است.

زیاد، خیلی، کمی، بسیار

نامه

۱. به پرسش ها پاسخ بدهید.

نامه چیست؟
نامه چطور نوشته می شود؟
نامه برای چه نوشته می شود؟

ما نوشتن نامه ی
تصویری را یاد
می گیریم.

تصویر معرفی لفظی
ویژگی ها و ظاهر
آدم یا وسیله ای
است.

به یاد داشته باشید

اگر مکانی را توصیف می کنیم

۱. نام مکان گفته می شود (موزه، تئاتر، مدرسه و غیره)
۲. نمای آن معرفی می شود (رنگ، دکوراسیون و غیره)
۳. طراحی مکان
۴. داخل مکان
۵. نگرش به مکان

اگر آدم را توصیف می کنیم

۱. فرد معرفی می شود (اسم، هویت، شغل)
۲. ظاهر فرد وصف می شود (صورت، مو و رنگ چشم)
۳. صفات داخلی فرد (منفی ها و مثبت ها)
۴. برخورد فرد (دوست دارم، دوست ندارم/ خوشم می آید، خوشم نمی آید)

۱. وجود زنده معرفی می شود
۲. ویژگی های ظاهری بیان می شود
۳. فایده اش گفته می شود

۱. زمان داده می شود
۲. صفات ویژه بیان می شود
۳. نام اراضی گفته می شود
۴. مناسبات شخصی بیان می شود

نمونه ۱

دوست گرامی، فاتح!

سلام، حالت چطور است؟ کارهایت چطور است؟ مطمئنم که خوب درس می خوانی. می خواهم در تعطیلات زمستانی به ما سر بزنی. فصل زمستان اینجا معتدل است. باد شدیدی وجود ندارد. اما برف می بارد. برف شبیه ستاره های کوچک است. شما هنوز هم می توانید الگوهای روی دانه های برف را ببینی. وقتی برف می بارد همه چیز سفید می شود. به نظر می رسد درختان لباس سفید پوشیده اند. همه جا پوشیده از برف است. با بچه ها دور هم جمع می شویم، گلوله های برفی بازی می کنیم، آدم برفی درست می کنیم.

منتظر راحت هستم دوست دارم خودت این زیبایی را ببینی.
دوستت را نجات.

نمونه ۲

دوست عزیزم، لمان!

سلام، چطوری؟ درسهایت چطور است؟ نمره های من خوب است. این بار می خواهم دربارۀ روستایمان صحبت کنم. روستای ما بسیار زیبا است. آن در جای باصفایی واقع است. همه جایش سبز و خرم است. در روستا آب آشامیدنی و خنک، مزارع، باغ های میوه وجود دارد. اینجا هوا در زمستان معتدل، در تابستان بسیار خنک می شود. به همین دلیل بسیار بسیاری از مردم برای استراحت اینجا می آیند. دوستم، لمان، تو را به روستایمان دعوت می کنم. می دانم که اینجا به تو خوش می گذرد. خدانگهدار. منتظر جواب نامه ات هستم.

لطیفه.

۲. نامه ی تصویری بنویسید.

برای نوشتن نامه:

شخص، مکان و زمان را
خودتان انتخاب کنید.

برای نامه نویسی از
نمونه ها استفاده کنید.

۶

درس اول

۱. متن را با لحن و آهنگ بخوانید.

آموزگار وارد کلاس شد. به بچه ها سلام کرد. بچه ها نشستند. آموزگار بلند شده نگاهش را اطراف کلاس چرخاند و به هر بچه ای جداگانه نگاهی انداخت و بعد آنها را به مناسبت آغاز سال تحصیلی جدید تبریک گفت. آموزگار با دانش آموزان آشنا شد، برای آنها آرزوی موفقیت در درس ها کرد. سپس درس جدید را شروع کرد. صمد بادقت گوش می داد. او چنین سخنان دلپذیر و شیرین نشنیده بود. گاهی صدای آموزگار آرام تر می شد، صمد را به یاد شرشر چشمه می انداخت، گاهی هم در این صدا صدای بلبل خوش آواز را می شنید. این صدا او را به آینده فرا می خواند. دلش را از احساسات شیرین لبریز می کند. صمد به خودش قول داد که...

به نظر شما صمد به خودش
چه قولی داد ؟

۲. درست است یا درست نیست.

- الف) صمد از اولین روز آموزگار را پسندید.
- ب) آموزگار بعد از درس با دانش آموزان آشنا شد.
- ج) آموزگار از بچه ها در محوطه ی مدرسه استقبال کرد.
- د) صمد برای بچه ها آرزوی موفقیت کرد.

۳. بر اساس متن درباره ی ویژگی های آموزگار صحبت کنید.

۴. آموزگار توانست چه ویژگی هایی را در صمد پرورش دهد.

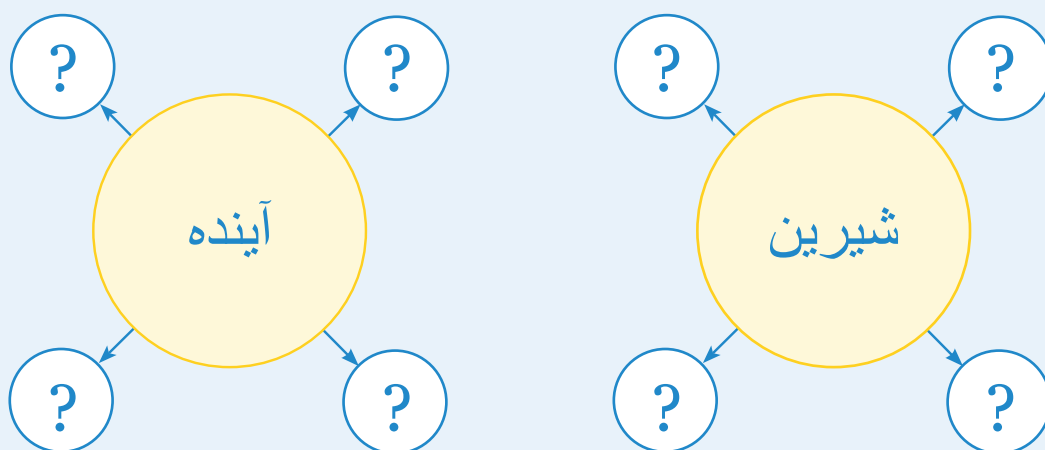
ج) نظم و انضباط
د) کوشایی

الف) صبر و بردباری
ب) اعتماد به نفس

۵. موضوع اصلی متن را مشخص کنید.

۶. در جای علایم پرسشی واژه ی مناسب را بنویسید.

۷. واژه های مخالف را مشخص کنید.

رفتن

شیرین

سکوت کردن

صحبت کردن

دروغ

درست

آمدن

تلخ

۸. گوش دهید و تکرار کنید.

دامن، شلوار، شلوار جنس، پالتو، کمر بند، لباس،
کت و شلوار، پیراهن

۹. اشیاء را نام ببرید. لباس های فرم مدرسه را انتخاب کنید.

۱۰. در جای نقطه ها واژه ی مناسب را بنویسید و جمله ها را بازنویسی کنید.

۱. بچه ها ... به آموزگار گوش می دادند. ۲. سخنان آموزگار در آنها ... به وجود می آورد. ۳. ... به صدا درآمد، درس ... ۴. مدرسه دومین ... بچه ها است. ۵. آموزش ... ملت است.

۱۱. گفتگوی کوچکی در موضوع "اولین روز با آموزگار" بسازید.

مدرسه ی من

۱. مدرسه را توصیف کنید.

برنامه

۱. چه چیزی در تصویر توصیف شده است؟
۲. آن چگونه قرار داشته است؟
۳. در توصیف تصویر از چه رنگ هایی استفاده شده است؟

۲. کلاس را توصیف کنید.

برنامه

۱. چه چیزی در تصویر توصیف شده است؟
۲. کلاس چگونه تشکیل شده است؟
۳. در توصیف تصویر از چه رنگ هایی استفاده شده است؟

به واژه ها گوش دهید و آنها را تکرار کنید

مدرسه، کلاس، تخته، نیمکت، پنجره، در، دانش آموز، آموزگار،
قفسه، کتاب، پنج طبقه ای، وسیع، روشن، بزرگ، خیابان

۳. از واژه هایی که شنیدید گروه واژه بسازید.

مدرسه ی بزرگ

مدرسه

بزرگ

پنجره ی کلاس

پنجره

کلاس

۴. بر اساس یکی از موضوعات داده شده انشا بنویسید.

کلاس من

مدرسه ی من

برنامه ۲

۱. کلاسی که در آنجا درس می خوانم
۲. توصیف کلاس ما
۳. طراحی کلاس ما
۴. شمار دانش آموزان کلاس ما
۵. روابط بین دانش آموزان

برنامه ۱

۱. مدرسه ای که در آنجا درس می خوانم
۲. جایی که مدرسه قرار دارد
۳. توصیف محوطه ی مدرسه
۴. توصیف مدرسه
۵. طراحی (ساختمان) مدرسه

- ♦ جمله ها را صحیح بسازید.
- ♦ در توصیف وسایل واژه ها درست انتخاب کنید.

من و

دوستانم

۲

دوستانم

مرا دیگر می شناسید. اسم را هم می دانید. من درباره ی خودم، خانواده ام و مدرسه ام برای شما صحبت کرده ام. من می خواهم درباره ی دوستانم صحبت کنم. من دوستان زیادی دارم: لطیفه، لمان، فاتح، نجات، یگانه، آیسل، آنار، نزرین، نرگس، آبخان، جمال. ما همه در یک حیاط زندگی می کنیم. ما در یک مدرسه درس می خوانیم و همکلاسی هستیم. ما به مدرسه باهم می رویم و برمی گردیم. گاهی مشق هایمان را هم باهم انجام می دهیم. ما خوب درس می خوانیم. هر یک از ما به چیزی علاقه داریم.

این دختر لطیفه است. او خوب نقاشی می کند. او از خمیربازی وسایل زیبایی می سازد. او دختر بااستعدادی است. او می خواهد در آینده معمار شود.

این پسر آبخان است. او ریاضی را بهتر از همه می داند. او می خواهد در آینده دانشمند شود.

“

این پسر نجات است. او می خواهد
در آینده مهندس بشود.
او می خواهد از برنامه های
رایانه ای بامهارت استفاده کند.

این دختر لمان است. او دوست
دارد گزارشات جالبی تهیه کند.
لمان می خواهد پزشک شود.

شما هم دوستانتان را می شناسید؟ درباره ی آنها گزارشی تهیه کنید.

برنامه:

۱. نام دوستانتان را بگویید.
۲. درباره ی سرگرمی های مورد علاقه شان صحبت کنید.
۳. ویژگی های دوستانتان را بنویسید.

مسافرت به کره ی زمین

امروز درس سوم ما درس علوم تجربی بود. آموزگار درباره ی کره ی زمین صحبت می کرد. او اطلاعات خلاصه ای به ما داد. ما روی مشق های کتاب درسی کار کردیم. آموزگار به ما گفت که اطلاعات گسترده ای درباره ی کره ی زمین جمع آوری کنیم. ما باید خودمان به طور مستقل برنامه آماده می کردیم و طبق برنامه گزارش جالبی تهیه می کردیم.

بعد از درس جمع شدیم. ما تصمیم گرفتیم از پدر و مادر کمک بگیریم. ما برنامه ی خود را "مسافرت به کره ی زمین" نامیدیم. کارها را میان خودمان تقسیم بندی کردیم و شروع به کار کردیم. گردآوری اطلاعات درباره ی کره ی زمین را به آواز و شفق واگذار کردیم.

کره ی زمین یکی از سیارات کوچک کیهان می باشد.
اما آن تنها سیاره ای است که در آن زندگی
وجود دارد. زمین به شکل کره است. کره ی زمین
دور محور خود می چرخد، اما دور خورشید به
۳۶۵ روز، ۶ ساعت و ۹ دقیقه حرکت می کند.

کره ی زمین تنها سیاره ای است که اینجا آبی به
صورت مایع وجود دارد. در سیارات دیگر آب به
شکل بخار و یخ است. چون در این سیارات حرارت
بسیار پایین است. سطح سیارات پوشیده از یخ است.

به نظر شما چرا آب روی زمین
مایع است؟

۱. چرا آموزگار تکلیف مستقلی می دهد؟ منظور او چیست؟

۲. بر اساس متن بچه ها را تحلیل کنید. کدام ویژگی های مثبت آنها را مشاهده کردید؟

۳. به نظر شما، چرا بچه ها گزارش خود را ”مسافرت به کره ی زمین“ نامیدند؟

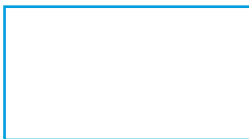
۴. معنی واژه ی سیاره را شرح دهید.

۵. شما به اطلاعاتی که بچه ها درباره ی کره ی زمین جمع آوری کرده بودند، چه چیزی اضافه می کردید؟

۶. شکل های زیر را نام گذاری کنید. کدام یک از آنها به شکل کره ی زمین است؟

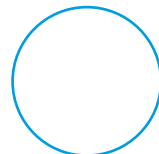
(د)

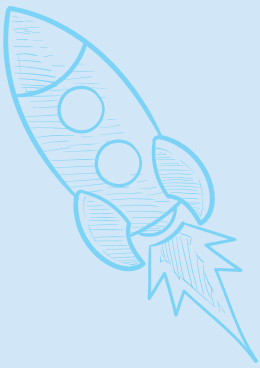
(ج)

(ب)

(الف)

۷. در جای نقطه ها چه حرفی باید نوشته شود؟

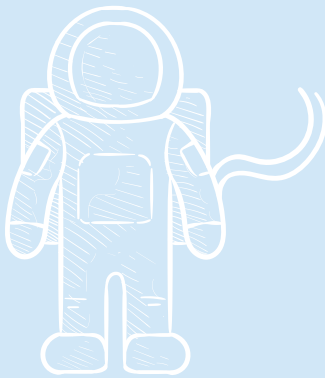

ز - ذ - ض - ظ

ص - س - ث

رر...
می...
ب...ر
هر...

دا...تان
...انیه
...ورت

۸. جمله ها را کامل کنید.

- (۱) ... ماهواره ی زمین است.
- (۲) کره ی زمین به شکل ... است.
- (۳) ... کره ی زمین را روشن می کند.
- (۴) زمین دور خورشید ...
- (۵) وقتی که زمین دور محور خود می چرخد،...
- (۶) یکی از سیارات کوچک ...

۹. بوکلتي به نام "من در کره ی زمین زندگی می کنم" تهیه کنید.

برای تهیه ی بوکلتي:

- از اطلاعاتی که درباره ی کره ی زمین یاد گرفتید، استفاده کنید.
- اطلاعات را به طور خلاصه ارائه دهید.
- عکس هایی به بوکلتي اضافه کنید.

فصل های سال

۳

۱. تصویرهای واژه هایی را که شنیدید نشان دهید.

خورشید، ستاره، کره ی زمین، شب، روز، ماه

کره ی زمین دور محور خود می چرخد. در آن زمان شب و روز به وجود می آید. زمین دور خورشید هم می چرخد. در این زمان فصل ها به وجود می آید. هر سال چهار فصل دارد: پاییز، زمستان، بهار، تابستان. هر فصل ویژگی های مخصوص به خود را دارد. طرف زمین که به سمت خورشید خم شده بیشتر شعاع می گیرد، در عین حال در همان قسمت تابستان آغاز می شود. وقتی که این قسمت حرارت کمتری می گیرد، فصل زمستان شروع می شود. در فصل های پاییز و بهار گرمای اشعه ی خورشیدی متوسطه است.

بهار

تابستان

پاییز

زمستان

۲. در متن این اطلاعات وجود ندارد.

الف) چهار فصل سال

ب) چرخش زمین دور محور خود

ج) چگونگی هوا در فصل ها

د) کمی حرارت در فصل های پاییز و بهار

۳. میان چرخش زمین دور محور خود و دور

خورشید چه تفاوتی وجود دارد؟

۴. شب و روز چگونه به وجود می آید؟

۵. فصل های سال چگونه به وجود می آید؟

۶. یکی از این عبارات شرح واژه ی **گرما** است.

حالت داغ چیزی

تب

۷. کدام **معنی** واژه ی شعاع در متن بکار رفته است؟

کثرت نقاطی که در یک
سمت از نقطه ای روی خط
راست قرار دارد.

تارهای نوری که از
خورشید و منبع نور دیگر
درمی آید.

۸. کدام جمله درست است؟

۱. الف) فصل تابستان داغ است.

ب) فصل تابستان گرم است.

۲. الف) فصل بهار زیبا است.

ب) فصل بهار خوش تیپ است.

۳. الف) زمستان سرد است.

ب) زمستان یخ یخ است.

۴. الف) در فصل پاییز برگ های درختان می ریزند.

ب) در فصل پاییز درختان برگ هایشان را در می آورند.

۹. گوش دهید و تکرار کنید.

فصل های سال، زمستان، بهار، تابستان، پاییز، گرم، سرد، باد، بادی، باران، بارانی، سرد شدن، شکوفه دادن، برف، یخبندان.

۱۰. بر اساس سوژه ای که تماشا کردید، به سوال ها جواب دهید.

ماه های فصل ها کدامند؟

هر سال چند فصل دارد؟

فصل های مخالف کدامند؟

هر فصل چه ویژگی های مخصوص به خود را دارد؟

۱۱. بر اساس فصل ها جمله هایی بسازید.

این پدیده به کدام فصل
مربوط است؟

۱۲. نامه ای برای دوستان بنویسید.

طرح

۱. نامه باید جنبه ی تصویری داشته باشد.
۲. یک فصل را توصیف کنید.
۳. هنگام توصیف فصل ویژگی های همان فصل در منطقه ای که زندگی میکنید (شهر، شهرستان، روستا، بخش) را نشان دهید.

یادآوری:

می توانید عکسی
را هم به نامه تان
اضافه کنید.

درخت

درخت ها قدیمی ترین گونه ی موجودات زنده در کره ی زمین است. درخت ها گیاهان بسیار زیبا و مفید هستند. آنها در حفاظت از محیط زیست نقش بزرگی دارند.^۱

بعضی درخت ها میوه می دهند.^۲ از بعضی درخت ها الوار درست می کنند. الوار را معمولاً از درخت های سوزنی برگ درست می کنند.^۳ از بعضی از درخت ها کاغذ می سازند، از آنها به عنوان سوخت استفاده می کنند.

بلندترین درخت در جهان سکویا است. بلندی آن درخت گاهی به صد متر هم می رسد. می گویند درختی کاجی که در ایالت نوادای آمریکا می روید، ۴۹۰۰ سال دارد.

در آذربایجان هم درخت های
متنوعی وجود دارد. پیرترین
درخت در آذربایجان درخت چنار
است. این درخت در بیشتر شهرها
و روستاهای ما وجود دارد.

بعضی درخت ها همیشه سبز
هستند. این درخت ها در هیچ فصل
سال برگ نمی ریزد. هر درختی
خصایص مخصوصی دارد.

۱. با توجه به متن می توان گفت:

- الف) درخت ها گاز کربن را جذب می کنند.
- ب) از درخت ها مصالح مختلفی ساخته می شود.
- ج) همه ی درخت ها میوه می دهند.
- د) از درخت ها فقط کاغذ ساخته می شود.

۲. جواب یکی از سؤال ها را نمی توان در متن پیدا کرد.

- الف) درخت ها چرا همیشه سبز می شوند؟
- ب) درخت های همیشه سبز چه خصایصی دارند؟
- ج) درخت چه فایده هایی دارد؟
- د) درخت چنار کجا رشد می کند؟

۳. اگر جمله های زیر را بعد از کدام جمله ی شماره گذاری شده قرار دهید، ترتیب بهم نمی ریزد؟

- درخت ها هوا را از اکسیژن غنی می کند. آنها از لایه ی باروری خاک حفاظت می کنند. آنها امکان نمی دهند باران خاک را بشوید.

۴. بر اساس جدول گفتگو کنید.

چه کسی و یا چه چیزی می تواند آسیب برساند؟

اگر نابود شود، چه می شود؟

؟

فواید

۵. یکی از این اطلاعات در متن نیست.

الف) درخت ها قدیمی است.

ب) نقش درخت ها در حفاظت از محیط زیست بزرگ است.

ج) سیب، گلابی، هلو روی درخت رشد می کنند.

د) درخت های همیشه سبز در همه فصل های سال یکسان هستند.

۶. معنی واژه ی همیشه سبز را شرح دهید.

۷. منظور از محیط زیست چیست؟

۸. تصویر را نامگذاری کنید و

تمرین ها را انجام دهید.

واژه را درست بنویسید.

نام تصویر را بگویید.

گروه واژه را در جمله بکار برید.

معنی واژه را بگویید.

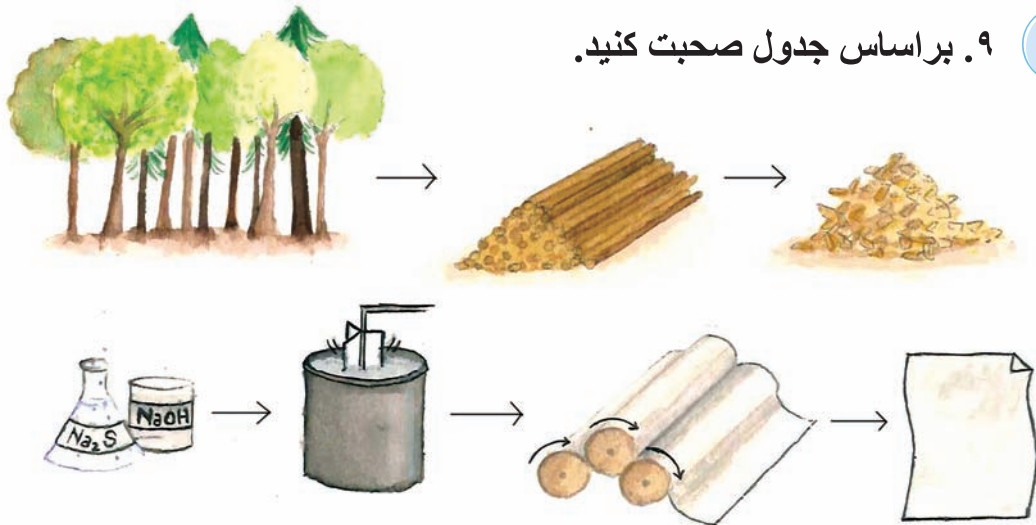
شکل تلفظ صحیح را بگویید.

واژه را در جمله بکار برید.

گروه واژه بسازید.

۹. براساس جدول صحبت کنید.

۱۰. کدام میوه ها روی درخت رشد می کنند؟

۱۱. با استفاده از واژه ها جمله هایی بسازید.

درختان، جنگل، سبز، بلند، گیاه، مفید، میوه

۱۲. برگ ها را توصیف کنید.

برنامه

۱. رنگ برگ
۲. شکل برگ

۱۳. یکی از مطالب داده شده را انتخاب کنید و متن کوچکی بسازید.

۱. من از درخت ها مراقبت می کنم.

۲. گل مورد علاقه ام

دریاچه های شگفت انگیز

بر اساس متنی که گوش دادید به سوال ها جواب دهید.

۱. حادثه ای که در متن توصیف شده در چه سالی رخ می دهد؟

۲. از چه دریاچه ای در متن سخن می رود؟

(الف) دریای خزر	(ج) مارال گول
(ب) دریاچه ی گوی گول	(د) دریاچه ی بایکال

۳. چه حادثه ای باعث پیدایش دریاچه ی گوی گول شده است؟

۱. زلزله	۵. فوران آتشفشان
۲. باد شدید	۶. طوفان
۳. ریزش کوه کپز	۷. باران شدید
۴. سیل شدید	
- الف) ۵، ۴، ۲، ۱ ب) ۲، ۱ ج) ۷، ۶، ۵، ۴ د) ۷، ۱

۴. جواب این سوال در متن نیست.

- الف) دریاچه ی گوی گول در چه سالی بوجود آمده است؟
ب) ریزش کدام کوه باعث پیدایش دریاچه شده است؟
ج) کوه کپز به چه سببی فرو ریخت؟
د) چرا زلزله رخ داده است؟

۵. بر اساس متن می توان گفت:

- الف) گوی گول به خودی خود به وجود آمده است.
ب) گوی گول به دست آدم ها به وجود آمده است.
ج) بلاهای طبیعی می تواند زیبایی هم بوجود آورد.
د) گوی گول دریاچه ی جاری است.

بچه ها در کتابخانه ملاقات کردند. این بار آنها تصمیم گرفتند اطلاعاتی درباره ی دریاچه راجمع آوری کنند. یکی از بچه ها پیشنهاد کرد:

– بیایید درباره ی دریاچه های گنجه اطلاعاتی جمع آوری کنیم.

لمان گفت:

در اراضی گوی گول در حدود نوزده دریاچه وجود دارد. هفت تا از آنها بزرگ است. گوی گول، مارال گول، زالو گول، گوزگو گول، قره گول، چیلی گول.

همه موافقت کردند.

۱. گفتگو را کامل کنید.

- به نظر شما در جای نقطه ها باید نام کدام دریاچه ها باشد؟
- برای مشخص کردن آنها متنها را بادقت بخوانید.

درون یکی از آن دریاچه ها زالوهای زیادی وجود دارد. به همین دلیل این دریاچه ... نامیده می شود.

من می دانم که بزرگترین دریاچه در گنجه ... بر اثر زلزله کوه کپز رودخانه ی آق سو را مسدود کرده است. در نتیجه ... به وجود آمده است.

آنجا دریاچه ی زیبایی وجود دارد که عمقش دیده می شود. سنگ های درون آن پنج شش بار بزرگ تر از حجم واقعی دیده می شود. وقتی نور روی آنها می افتد می درخشند. این دریاچه ... نامیده می شود.

آنجا یک دریاچه ی جالبی هم هست. انگار خال دار است. چون گیاهان ته آب است. این دریاچه ... نام دارد.

در اطراف گوی گول دریاچه ای به عمق ۷۹ متر وجود دارد. این دریاچه غنی از اکسیژن است. اسم دریاچه ...

اما ... در زمین پر از ریگ است. آن از یک سمت با کوه کپز، از سمت دیگر با پهن برگان محصور شده است. به همین دلیل همیشه سیاه رنگ دیده می شود.

۶ تار عنکبوت

پیش از خواندن:

- به نظر شما در متن از چه چیزی سخن می رود؟
- در مورد مفهومی که اسمش را مشخص کردید آنچه را می دانید بگویید.

آیا کتابخانه ی بزرگی را دیده اید؟ کتابخانه ی بزرگی پر از کتاب. اینترنت هم همان جور است. اینترنت شبکه ای رایانه ای است که کره زمین را دربرمی گیرد. آن به همه آدم ها در جهان کمک می کند که دانش و اطلاعات گسترده ای بدست آورند. آدم ها بوسیله ی این شبکه بایکدیگر ارتباط برقرار و تفریح می کنند.

اوایل آدم ها با وسایل مختلف با یکدیگر ارتباط برقرار می کردند. بعدها خبر یا اطلاعات را به فاصله های دور بوسیله ی کبوتر ها و چاپارها ارسال می کردند. اما این وقت زیادی می گرفت. اینترنت برای ارتباط سریع آدم ها مفید است.

آدم ها در مدت چند دقیقه می توانند
بوسیله ی پست الکترونیکی پیام
ارسال کنند. هر روز میلیون ها پیام
الکترونیکی ارسال می شوند.

اینترنت درباره ی سینما،
نمایشنامه های تئاتر، نمایشگاه ها،
کنسرت ها و تفریح های دیگر
گزارش می دهد.

امروز سایت هایی وجود دارد که
به زبان های مختلف توسط آدم ها و
سازمان های دنیا نوشته شده است.

می توان بوسیله ی اینترنت هر چیز
مورد نیاز را انتخاب و سفارش کرد
و پولش را پرداخت.

ولی به یاد داشته باشید که ساعت ها پشت کامپیوتر نشستن برای سلامتی زیان دارد.

بعد از خواندن:

- چرا اینترنت را به تار عنکبوت تشبیه می کنند؟
- با استفاده از تصویر نظر خود را اظهار کنید.

۱. کدام جمله درست است؟

اینترنت ...

- (۱) پرسرعت است
- (۲) همه به اینترنت دسترسی ندارند.
- (۳) همه به اینترنت دسترسی دارند.
- (۴) منبع اطلاعات گسترده است.
- (۵) همیشه می توان به اطلاعات دسترسی پیدا کرد.

۲. چرا آدمها شباهتی بین اینترنت و کتابخانه ی بزرگ می بینند؟

۳. باتوجه به متن کدام جمله درست است؟

- (الف) اینترنت منبع اطلاعات است.
- (ب) اینترنت فقط در کشورهای بزرگ وجود دارد.
- (ج) شبکه های اجتماعی مختلفی وجود دارد.
- (د) بوسیله ی پست الکترونیکی می توان فقط پیام کوتاهی ارسال کرد.

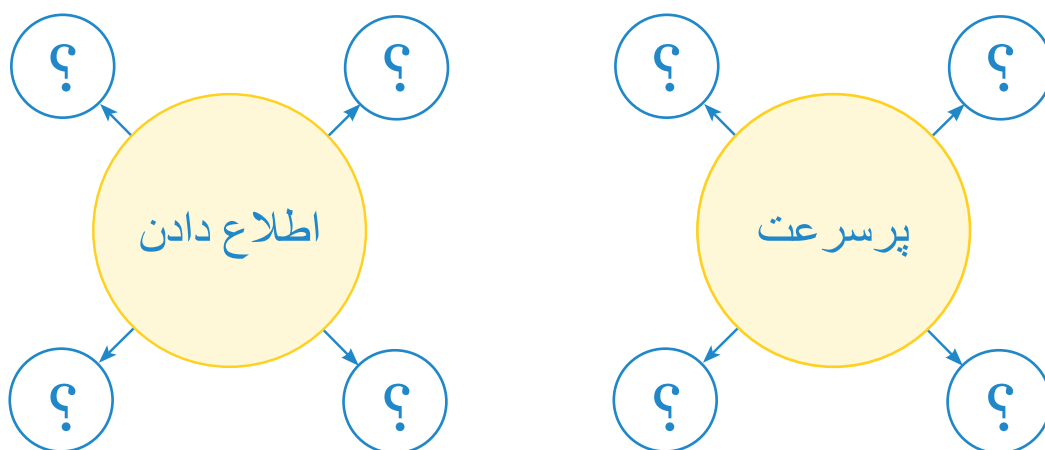
۴. جواب کدام یک از این سؤال هارا می توان در متن پیدا کرد؟

- (الف) اوایل ارتباط به چه وسایلی برقرار می شد؟
- (ب) اینترنت چه زمانی بوجود آمده است؟
- (ج) شبکه ی اینترنت را چه کسی به وجود آورده است؟
- (د) اینترنت در کدام کشور بوجود آمده است؟

۵. جدول را کامل کنید.

استفاده از اینترنت	
مضرات	فواید

۶. در جای علامت های سؤال واژه های مناسب را بنویسید.

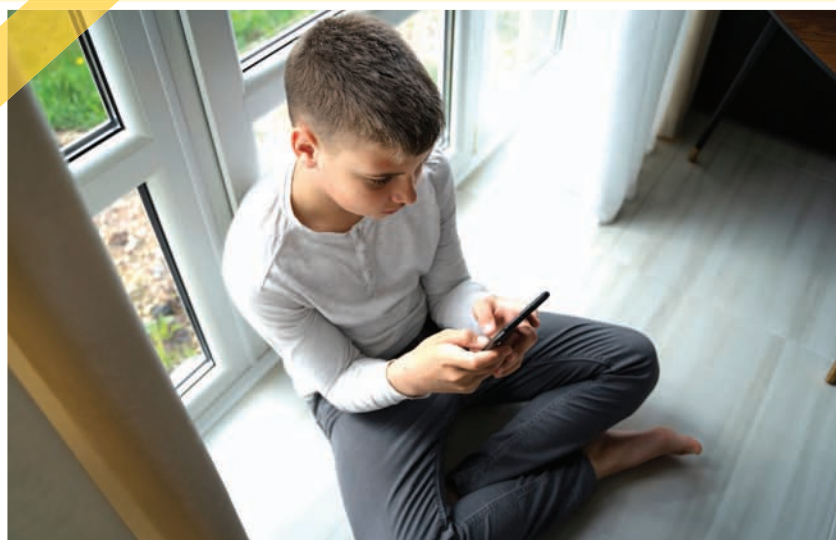

۷. در مورد سؤال ها مذاکره کنید.

- شما از اینترنت برای چه اهدافی استفاده می کنید؟
- روزی چند ساعت از اینترنت استفاده می کنید؟

۸. فرض کنید خواهر یا برادرتان در شهر دیگر تحصیل می کند. شما بوسیله ی واتس اپ به یکدیگر پیام ارسال می کنید. شما درباره ی چه می نویسید؟ مضمون همان پیام را بنویسید.

مشاغل

پدربزرگم

پدربزرگ من معمار بود. او در ساخت و ساز ساختمان های متعددی شرکت کرده است. حالا او بازنشسته است. او همیشه می گوید برای انجام کاری اطلاعات کافی نیست، آدم باید مهارت هم داشته باشد. همچنین آدم باید ویژگی های مثبتی چون علاقه، اراده، وطن دوستی، سرسختی داشته باشد.

بابابزرگم، ویژگی های مثبت
چه رابطه ای با کار آدم دارد؟

بچه های عزیزم،
باید بدانید...

به نظر شما،
پدربزرگ به نوه هایش
چه خواهد گفت؟
به سوال های آنها چه
جوابی می دهد؟

گوش دهید و تکرار کنید.

دانش، مهارت، علاقه، اراده، سرسختی، بردباری،
متانت، وطن دوستی

۱. دوستان عزیز، بیایید باهم معنی واژه ها را یاد بگیریم.
کلمات را با معنی آنها مطابقت دهید.

علاقه

توانایی به کار گرفتن آگاهی های
خویش در انجام دادن کاری

وطن دوستی

داشتن یک مطلب یا شیوه ی انجام دادن
یک کار است

مهارت

دوست داشتن

دانش

گرایش ذهنی پیگیر برای انجام دادن
عملی معین

سرسختی

ایستادگی پایداری در برابر پدیده ها و
رویدادها

اراده

میهن دوستی، وطن را دوست داشتن

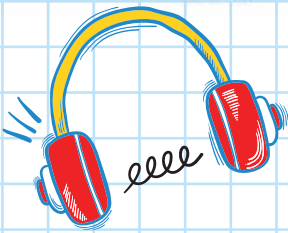
لباس ها چگونه تهیه می شود؟

۲

پدر بزرگم برای آنکه موضوع را بهتر
برای ما توضیح کند شروع به بازگو
کردن حکایات مختلفی کرد.

گوش دهید و تکرار کنید.

پشم، پنبه، ابریشم، پارچه های مصنوعی، نخ، پارچه، بافنده،
بافندگی، صنعت، صنعت بافندگی، کارخانه ی بافندگی

لباس ها از ما در مقابل سرما، از پوست ما در برابر مواد مضر حفاظت می کند. لباس ها را از نخ های پشمی، پنبه ای، ابریشمی، ساخته شده از پارچه های مصنوعی (مانند نایلون) تهیه می کنند. در دستگا های کارخانه های بافندگی از این نخ ها پارچه می بافند و سپس از همان پارچه لباس می دوزند. صنعتی که لباس تولید می کند، صنعت بافندی نامیده می شود.

۱. به سوژه در ویدئو تماشا کنید و به سؤال ها جواب دهید.

۱. این سوژه درباره ی چیست؟
۲. پارچه چگونه تولید می شود؟
۳. چه رنگ پارچه هایی را دوست دارید؟ چرا؟

۲. بر اساس تصویرها صحبت کنید و نظر خود را بگویید.

این دو تصویر را مقایسه کنید. به نظر شما، کار یکی از آنها با کیفیت تر است؟ چرا لباسی که خیاط دیگر دوخت بی کیفیت است؟

۳. معنی مخالف واژه ها را بگویید:

مضر

دوختن

سرما

۴. معنی واژه های **صنعت** و **کارخانه** را مشخص کنید.

مؤسسه ی بزرگی که کارکنان زیادی دارد و محصول تولید می کند

صنعت

حوزه ای که در افزایش تولید تأثیر می کند

کارخانه

۵. نام تصویرها را بگویید.

۶. تصور کنید که مادرتان، خواهرتان یا مادر بزرگتان می تواند نخ از پشم بدست آورد و پارچه ببافد. با استفاده از تصویر نامه ای بنویسید که روند را توصیف می کند. خودتان مشخص کنید که نامه را به چه کسی ارسال خواهید کرد.

تلاش و موفقیت

دنيس كوپسل مى خواست فروشنده بشود، ولى او مى خواست كار فوق العاده اى انجام دهد. هميشه در جست و جو بود. روزى او يك پاپ كورن ساز كالسكه اى بسيار كهنه، عتيق، از كار افتاده ديد. اين پاپ كورن ساز باعث تغييراتى بزرگ در

زندگی او شد. این دستگاه به نظر بیشتر ما فقط یک دستگاهی به دردخور می رسید، ولی دنیس در این ارا به ی کهنه چیزی را دیده بود.

او ماه ها روی آن کار کرد. بالاخره این پاپ کورن ساز را به حالت کارایی درآورد. او در این پاپ کورن ساز پاپ کورن تهیه می کرد و آن را می فروخت. دیری نگذشت که او یک دستگاه پاپ کورن ساز تازه ای خرید.

امروز دنیس کوپسل سلطان پاپ کورن در شهر میلواکی به شمار می رود.

“

باید بدانید که شما هم می توانید مانند
دنیس کوپسل موفقیت بدست آورید.
آیا می دانید چگونه؟ بردباری و تلاش
موجب موفقیت او شد.

۱. با توجه به متن جمله را چگونه کامل می کردید؟ یکی از گزینه های مناسب را انتخاب کنید.

اگر انسان تلاش کند...

- ۱) تمام درها به روی او باز می شود.
- ۲) همیشه پیروز می شود.
- ۳) کمتر فکر می کند
- ۴) می تواند موفقیت بدست آورد.
- ۵) زیاد حرف می زند.

۲. در متن جواب کدام سوال نیست؟

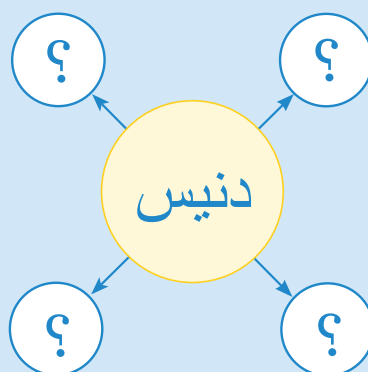
- الف) موفقیت دنیس از کجا شروع می شود؟
- ب) چه کسی به دنیس کمک کرد؟
- ج) پاپ کورن ساز را چه کسی به او داد؟
- د) دنیس پاپ کورن را به چه کسی می فروخت؟

۳. بر اساس متن می توان گفت:

- الف) آدم تنها با تلاش می تواند موفقیت بدست آورد.
- ب) آدم بدون تلاش هم می تواند موفق بشود.
- ج) دانش، مهارت، بردباری و تلاش موفقیت انسان را تأمین می کند.
- د) آدم همیشه موفقیت بدست می آورد.

۴. باتوجه به متن ویژگی های دنیس را بگویید.

به نظر شما کدام ویژگی دنیس زندگی او را عوض می کند.

۵. ایده ی اصلی متن را مشخص کنید.

اگر بادقت گوش نکنی،
نمی توانی بفهمی.

۶. براساس جدول صحبت کنید.

اگر کتاب را بادقت نخوانی، نمی فهمی.

اگر روی کار بهتر تمرکز کنی، آن
را زودتر تمام می کنی. همچنین در
زمانت صرفه جویی می کنی.

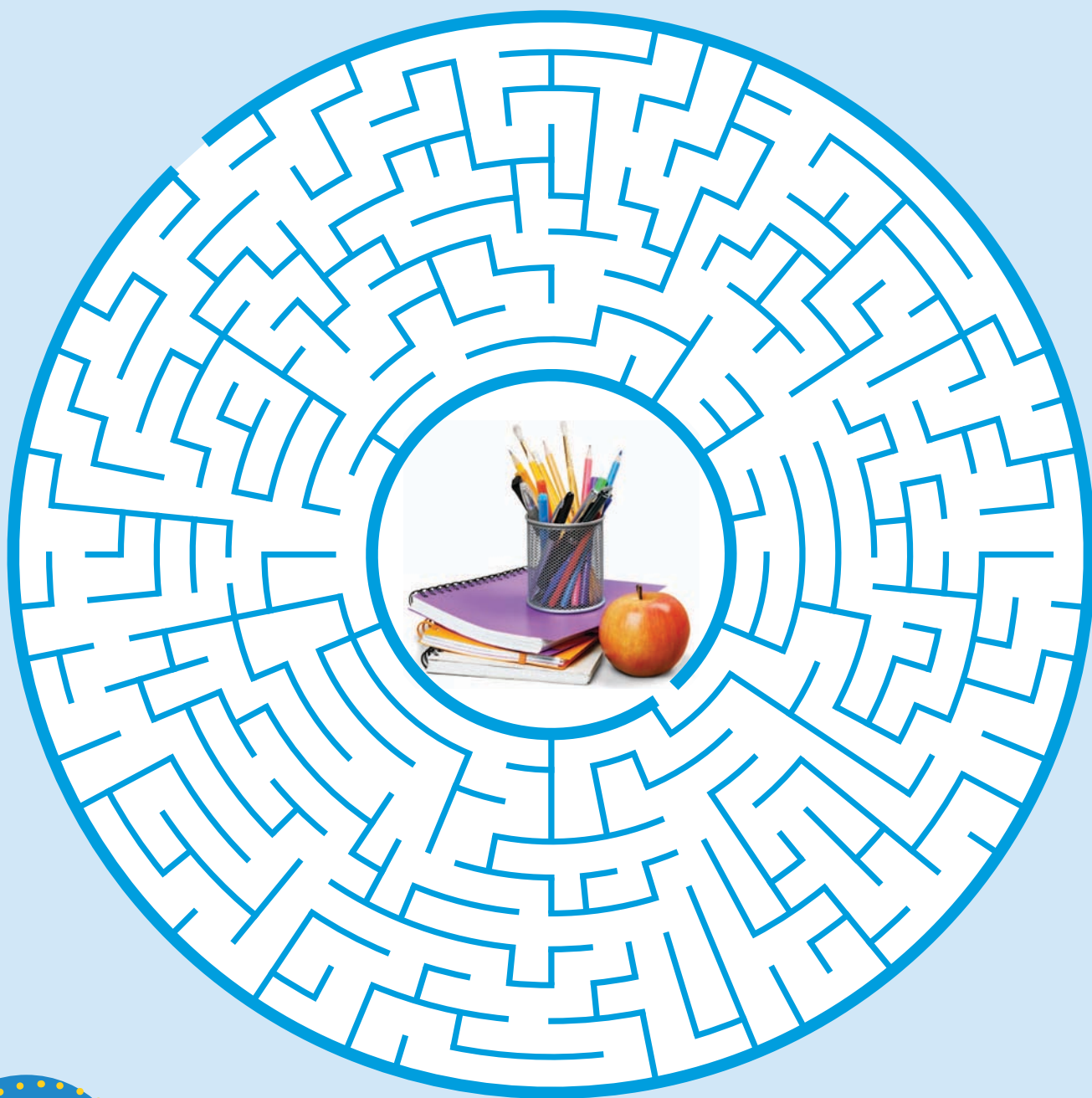

اگر کاری را بادقت انجام ندهی،
به نتیجه ی مطلوب نمی رسی.

۷. به سؤال “دقت برای چه لازم است” چگونه جواب می دهید؟

۸. باچه راههایی زودتر به هدفتان می رسید؟

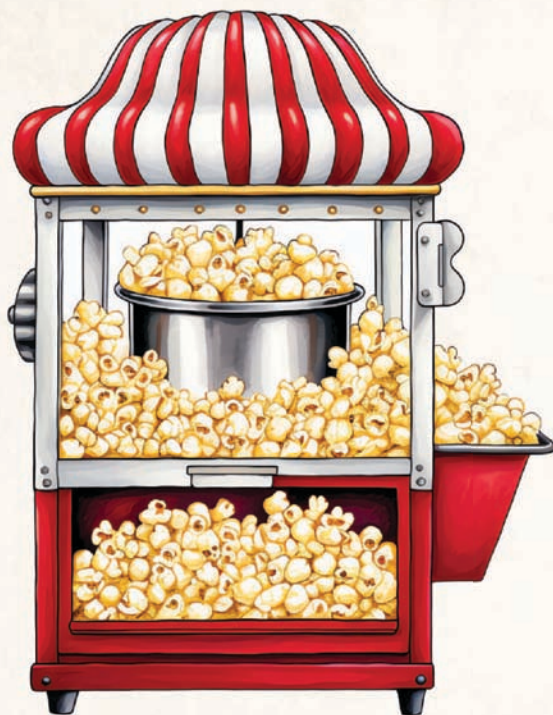

۹. معنی واژه ی “عتیقه” را شرح دهید.

۱۰. جمله را کامل کنید.

اگر دنیس بادقت نبود...

۱۱. جواب سوال ها را بنویسید.

- (۱) دنیس کوپسل که بود؟
- (۲) می خواستی فروشنده بشوی؟ چرا؟
- (۳) بزرگ ترین آرزوی تو چیست؟
- (۴) آیا بادقت هستید؟

۱۲. درباره ی ویژگی خودتان که بیشتر از همه دوست دارید بنویسید.

برنامه

- (۱) ویژگی مورد علاقه ام
- (۲) چرا دوست دارم؟
- (۳) این ویژگی را چه کسی در من پرورش داده؟
- (۴) توصیه ی من به دوستانم

۵-۸ جمله

در مرز

گوش دهید و تکرار کنید.

رفتن، شنیدن، دیدن، گرفتن، رسیدن، گزارش دادن،
شروع کردن

۱. متن را با آهنگ بخوانید.

نجات باخواهرش نگار به خانه ی مادر بزرگش در روستای همجوار می رفتند. شب فرامی رسید. راه آنها از جنگل می گذشت. جنگل ساکت و تاریک بود. ناگهان بچه ها صدای خش خش را شنیدند. آنها پشت بوته ی انبوه پنهان شدند. آنگاه دیدند در فاصله ی دور از بوته یک مرد بیگانه از درخت پایین آمد. همان آدم به طرف روستا راه افتاد.

نجات با صدای آهسته به نگار گفت: تو زود پیش مرزبانان برو و به آنها خبر بده. من آن آدم بیگانه را دنبال می کنم. نگار با احتیاط به پایگاه رفت. اما نجات به دنبال آن مرد افتاد. یک لحظه چشم از او بر نمی داشت. مرد بیگانه در جایی نزدیک به مرز ایستاد. زیر درخت را کنده چیزی را آنجا پنهان کرد.

بعد از مدتی مرزبانان آمدند و مرد بیگانه را دستگیر کردند. آنها از بچه ها بخاطر شجاعتی که از خود نشان دادند تشکر کردند و به آنها هدیه های قیمتی دادند.

۲. به نظر شما، منظور پدر بزرگ از این متن چه بود؟ او با این متن می خواست درباره ی کدام کیفیت مثبت صحبت کند؟

۳. چرا نجات به مرد بیگانه مظنون شد؟

۴. کدام حادثه شبیه های نجات را بیشتر کرد؟

۵. با توجه به متن جدول را کامل کنید.

نتیجه	سبب
...	نجات پشت بوته پنهان شد.
نگار به پایگاه رفت	...
مرد بیگانه دستگیر شد	...
...	نجات مرد بیگانه را دنبال کرد

۶. بر اساس متن ویژگی های بچه ها را بگویید.

نگار

نجات

۷. به نظر شما کدام ویژگی بچه ها از نقض مرز جلوگیری کرد؟

۸. بوسیله ی متن کدام ویژگی مهم شکل داده می شود؟

۱. مهارت	۵. دانش
۲. دقت	۶. هوشیاری
۳. تصمیم گیری سریع	۷. زیرکی
۴. سریع دویدن	

۹. ایده ی اصلی در متن چیست؟

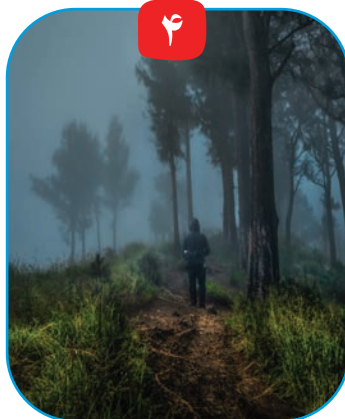
۱۰. معنی واژه های **مرز** و **مرزبان** را شرح دهید. همان واژه ها را در جمله بکار ببرید.

۱۱. معنی مخالف واژه ها را بگویید.

شب	←	؟	تاریک	←	؟	ساکت	←	؟	بیگانه	←	؟

۱۲. بر اساس متن ویژگی های بچه ها را بگویید.

۱۳. واژه ها و گروه واژه ها را رونویسی کنید و برخی از آنها را در جمله بکار ببرید.

سرباز، شجاعت سرباز، میهن، عشق به میهن، جنگل، جنگل انبوه، رفتن، به خانه رفتن، بالاحتیاط، حرکت کردن، میهن را دوست داشتن

۱۴. جمله را کامل کنید. ایده های خود را به جای گلوله بنویسید.

اگر من به جای نجات بودم...

یک دست صدا ندارد

بر اساس متن "شیر و دو گاو" که گوش دادید به سؤال‌ها جواب دهید.

۱. شیر چرا می‌تواند گاوها را از هم جدا کند؟

۲. چه چیزی باعث کشته شدن گاوها شد؟

۳. ایده‌ی اصلی متن چیست؟

۱. متن ها را مطابق با قواعد تلفظ بخوانید.

روزی پیرمردی پسران خود را نزد خود فراخواند و به آنها گفت:
دیگر زمان مرگ فرا رسیده است، ولی باید یکی از مهم ترین تجربه های زندگیم را به شما بگویم.

بعد دستور داد چند ترکه از شاخه های درخت برای او بیاورند. بعد به هر کدام از پسرانش یک ترکه داد و از آنها خواست تا آن را بشکنند.
پسر ها از کار پدرشان سردر نیاوردند، ولی به دستور پدر ترکه درخت را در دست گرفتند.

اولی گفت: پدرم، نگاه کنید و بعد ترکه را بر راحتی از وسط به دو نیم کرد.
پسر دوم گفت: این که کاری ندارد و خیلی آسان است و بر راحتی شاخه ی درخت را شکست. بعد پدر چند ترکه را به آنها داد و از آنها خواست که آنها را همزمان بشکنند.
این بار کار سخت بود و دیگر آن ترکه های باریک درخت بر راحتی قابل شکستن نبودند.
پدر گفت: پسران عزیزم، اگر شما...

به نظر شما پدر به فرزندانش
چه خواهد گفت؟

۲. در مورد نام متن نظر خود را بگویید. منظور از “یک دست صدا ندارد” چیست؟

۳. بر اساس متن فکر صحیح را نشان دهید.

- الف) پدر پسران خود را برای نصیحت دادن به آنها نزد خود فراخوانده بود.
- ب) پدر پسرانش را به مهمانی دعوت کرده بود.
- ج) پسران فوراً می فهمند که پدرشان چه می خواهد بگوید.

۴. کدام یک از این فکرها در متن داده نشده است؟

- الف) پدر هفت پسر دارد.
- ب) پسران آنچه پدرشان می گویند را انجام می دهند.
- ج) پسران می دانستند چرا پدرشان آنها را نزد خود فراخوانده بود.
- د) آنها می توانند تمام دستورهای پدرشان را انجام دهند.

۵. ایده ی اصلی متن را مشخص کنید.

۶. ضرب المثل ها را کامل کنید و ضرب المثل های مناسب با متن “یک دست صدا ندارد” را انتخاب کنید.

الف)

با دشمنان مدارا

۱

چو هم پشت باشید و هم یک زبان

ب)

در پریشان حالی و درماندگی

۲

با دوستان مروت

ج)

یکی کوه کنند زین می توان

۳

دوست آن باشد که گیرد دست دوست

۷. فعل “گرفتن” را به معانی مختلف در جمله بکار ببرید.

♦ با دست نگهداشتن

♦ فرض کردن

♦ به دست آوردن

۸. در خانواده پدر و مادران به شما چه توصیه هایی می دهند؟ آنها را با دوستانتان تقسیم کنید؟

۹. متن “شیر و دو گاو” را با متن “یک دست صدا ندارد” مقایسه کنید. از جدول زیر استفاده کنید.

متن ها	ویژگی های مشابه	ویژگی های متفاوت
شیر و دو گاو		
یک دست صدا ندارد		

۱۰. جواب سؤال ها را بنویسید.

۱. چرا پدر نگران بود؟ ۲. چرا او فرزندان را باهم آشتی می دهد؟
۳. پدر چگونه آدمی است؟ ۴. پدر برای آشتی دادن پسرانش چه می کند؟
۵. فرزندان چه می کنند؟

۱۱. متنی با موضوع “قوت در وحدت است” بسازید.

۸-۱۲ جمله

۶ عید وحدت و همبستگی

پیش از خواندن

به نظر شما متن در باره ی چیست؟ کدام جشن عید وحدت و همبستگی محسوب می شود؟

آمادگی برای این عید از روزهای آغازین بهار شروع می شود. حیاط و خانه را مرتب می کنند. اتاق ها را تمیز می کنند. همه برای خود لباس تازه می خرند. نوروز یکی از جشن های عزیز مردم آذربایجان است. کمی مانده به این عید ما شب های چهارشنبه را جشن می گیریم: چهارشنبه ی آب، چهارشنبه ی آتش، چهارشنبه ی باد، چهارشنبه ی خاک. هنگام این چهارشنبه ها خوانچه ها تزیین می شود، پلو تهیه می شود، آجیل روی سفره می گذارند. مادران و مادر بزرگان شکر بوره، باقلوا، کلوچه و شیرینی های دیگری می پزند، تخم مرغ رنگ می کنند.

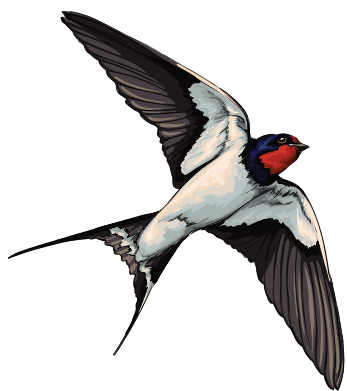
بچه ها تخم مرغ بازی و کلاه گردانی را دوست دارند. در کوچه و حیاط آتش روشن می کنند. آدم ها از روی آتش می پرند. یکی از آداب این عید دید و بازدید است.

بعد از خواندن

آیا فکرهای شما درست است؟

۱. در مورد نام متن نظر خود را بگویید. آیا با این نام موافق هستید؟ شما چه نامی به این متن می دادید؟

۲. چرا نوروز عید وحدت و همبستگی به شمار می رود؟

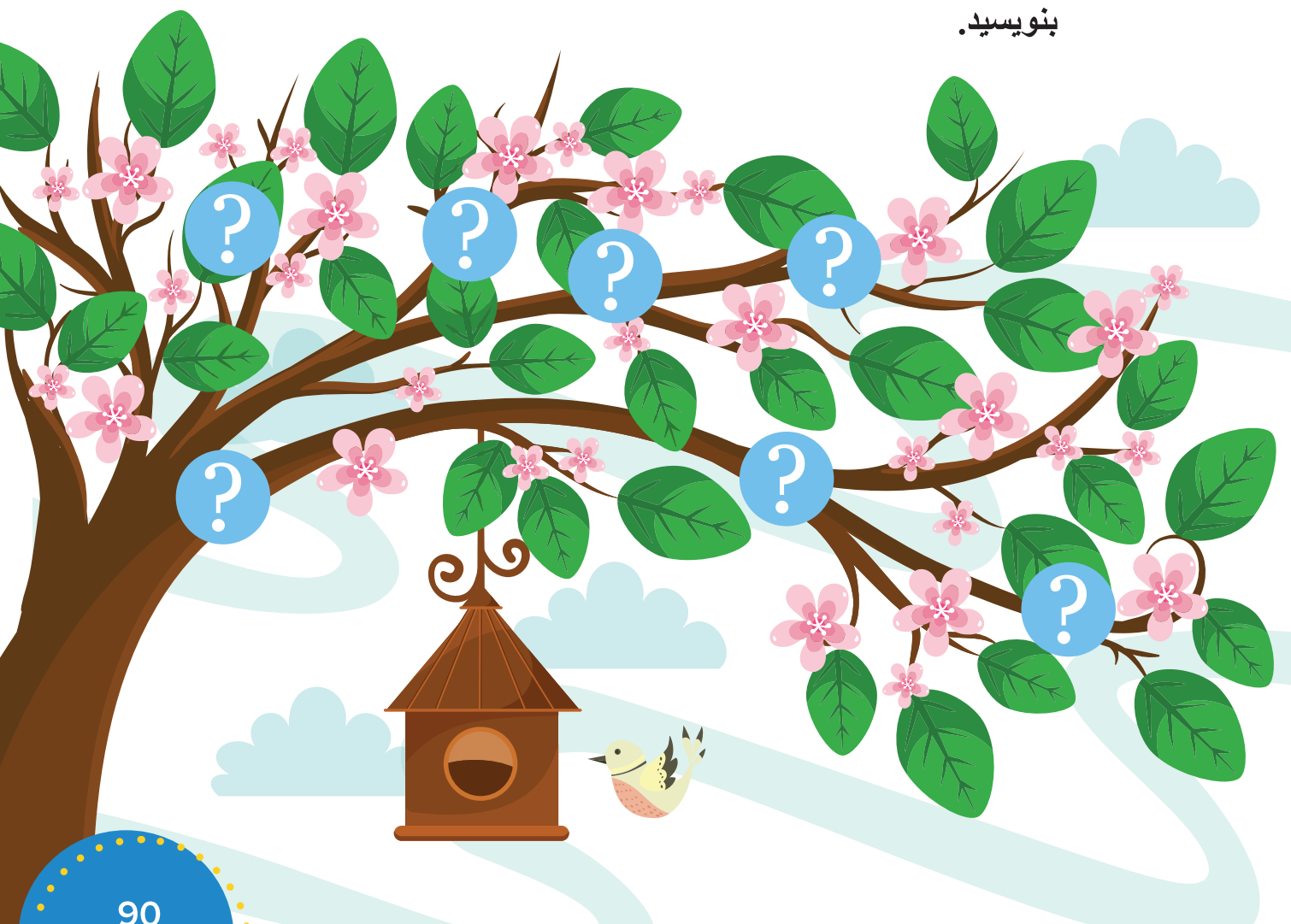
۳. در متن به کدام نشانه ی نوروز اشاره نمی شود؟

۴. درباره ی نشانه ای که می دانید دو سه جمله بنویسید و به قسمت مناسب متن اضافه کنید.

۵. چرا مردم هنگام نوروز به خانه های یکدیگر می روند؟

۶. چرا بچه ها کلاه گردانی می کنند؟

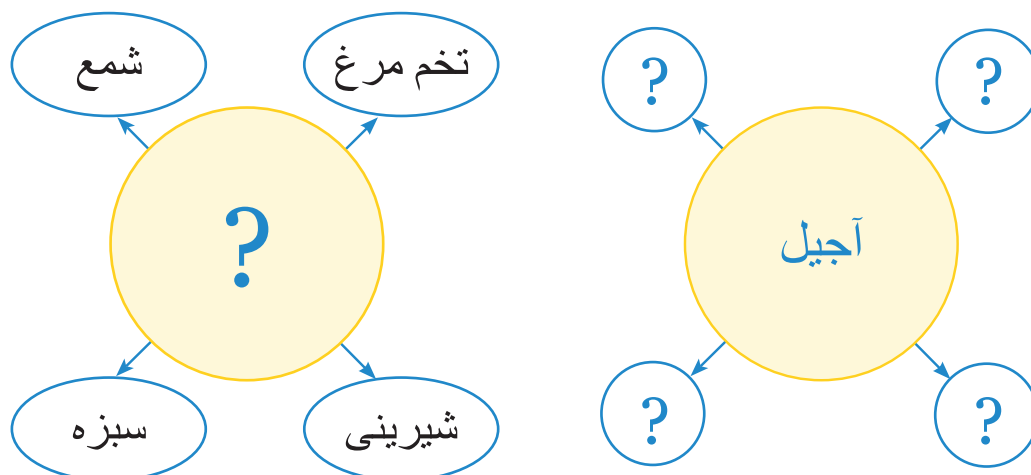
۷. درخت به نام "آداب و رسوم نوروز" را تزیین کنید. تصویر همان درخت را بکشید. در جای علامت های سؤال آداب و رسوم نوروزی را که می دانید بنویسید.

۸. برنامه ی متن را تهیه کنید.

۹. جدول را کامل کنید.

۱۰. در جای واژه هایی که زیرشان خط کشیده شده عبارات مناسب را بنویسید.

♦ شکربوره، باقلوا، کلوچه ی خوشمزه

♦ خوانچه ی بزرگ

♦ چهارشنبه ی باد

۱۱. واژه هایی را که زیرشان خط کشیده شده در چه مواردی می توان با واژه های هم معنی عوض کرد؟

عید ملی، سفره ی زیبا، جشن زیبا، جشن عزیز، جشن سنتی،
روی سفره چیدن، آتش روشن کردن

نمی توان عوض کرد	می توان عرض کرد
جشن ملی	انسان عزیز – فرد بومی
...	...

۱۲. درباره ی جشنی که می دانید صحبت کنید. آداب و رسوم این جشن را با آداب و رسوم نوروز مقایسه کنید.
می توانید فکرهای خود را به صورت جدول ارایه کنید.

۱۳. تصویرها را توصیف کنید.

برای توصیف تصویر:

۱۲-۱۰ جمله

(۱) برنامه تهیه کنید.

(۲) واژه ها را صحیح بنویسید.

(۳) جمله ها را صحیح بسازید.

يوم شناسى

طبیعت

می خواهیم در مورد طبیعت
با شما صحبت کنیم.

۱. جمله را کامل کنید.

دوستان ذاتا چه
میفهمید؟

با طبیعت

؟

؟

؟

؟

۲. بر اساس تصویر صحبت کنید.

برنامه:

می توانید بر اساس
تصویر سؤال بنویسید و
از دوستان خود پرسید.

۱. اشیاء و رویدادهای تصویر را نام ببرید.
۲. علائم اشیاء و هوا را بگویید.
۳. آنچه را که در تصویر می بینید توصیف کنید.

یک متن کوچک بر اساس تصویر بنویسید.

اگر جای او شما بودید؟

“

شما کلاس را ترک می کنید و به خانه می روید. در دو طرف جاده خانه هایی وجود دارد. حیاط ها سبز است. درختان میوه زیادی وجود دارد.

ناگهان کودکی توجه او را جلب می کند. شاخه درختی را در حیاط همسایه می گیرد و خم می کند. می خواهد از درخت گیلان بچیند. در حال حاضر شاخ کوتاه است. کودک بلافاصله دور می شود. به آن کودک چه می گوئید؟

۱. عکس این رویداد را در نظر بگیرید.

یک مثال

شما کلاس را ترک می کنید و به خانه می روید. در دو طرف جاده خانه هایی وجود دارد. حیاط ها سبز است. درختان میوه زیادی وجود دارد. ناگهان کودکی توجه او را جلب می کند. کودکی سعی می کند شاخه شکسته را تعمیر کند.

برای تکمیل متن به تصاویر با دقت نگاه کنید. کودک کدام را انتخاب کند؟

“

امروز یکشنبه است. با
دوستان برای قدم زدن در جنگل
رفتی. همه جا زیباست درختان
سبز، چمن ها و گل های زیر
بوته ها به زیبایی محیط اطراف
می افزایند.

آواز پرندگان همه جا است.
جوجه های کوچکی در لانه
پرندگان در درختان وجود دارد.
ناگهان یکی از پسر ها در حالی که
پرنده شکن در دست دارد سنگی را
به سمت لانه پرنده پرتاب می کند.

به نظر شما نتیجه چه
می تواند باشد؟

۲. عکس واقعه را در متن در نظر بگیرید.

عصر است شما با دوستان در پارک قدم می زنید. پارک بسیار زیبایی است. در اینجا درختان کاج و بلوط زیادی وجود دارد. درختان در ردیف کاشته می شوند. در سمت دیگر پارک، موزاییک زیبایی از گل های فلزی ایجاد شده است. گلها سفید، قرمز، آبی و صورتی هستند.

چند کودک با صدای بلند صحبت می کنند. همدیگر را هل می دهند و بلند می خندند. یکی از بچه ها بطری خالی آب را داخل گل ها انداخت. کاغذ شیرینی پرتاب شده توسط دیگری زیر درختان فرود آمد.

۳. به نظر شما کودکان چه قوانین رفتاری را زیر پا می گذارند؟ افکار خود را توضیح دهید. چگونه باید رفتار کنند؟

۴. آیا بر اساس متن، می توان گفت که ”کودکان به کار انسان احترام می گذارند“؟

۵. کدام تصویر خلاف واقع در متن است؟

۴

۳

۲

۱

باد شدید ماهی را به ساحل انداخته بود.
ماهی های زیادی در ساحل بود.

فاتح در ساحل قدم می زد. ماهی ها را
گرفت و شروع به انداختن آنها به دریا کرد.
لمان به او گفت:

— شما نمی توانید همه ماهی ها را نجات
دهید! این کار سختی است!

فاتح گفت:

— کار سخت من ...

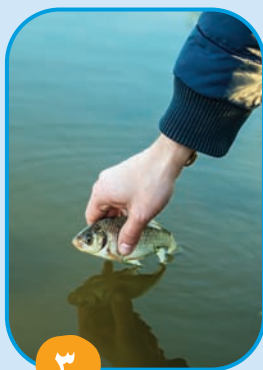

۶. جمله فاتح را چگونه کامل می کنید؟

۷. کدام یک از تصاویر با محتوای متن مطابقت دارد؟

۴

۳

۲

۱

۸. ایده اصلی را در متن پیدا کنید.

۹. متن را با توجه به محتوای متن آماده کنید:

- رویداد را در نظر بگیرید.
- یک مکان را انتخاب کنید.
- تصاویر را انتخاب کرده و نام گذاری کنید.

پل معلق

۳

دموکریتوس فیلسوف یونانی توانایی عنکبوت ها در بافتن تار را تحسین می کرد. او گفت که مردم بافتن را از عنکبوت، آواز خواندن را از بلبل و ساختن را از زنبورها آموختند.

مردم همچنین یاد گرفتند که چگونه از عنکبوت ها پل های معلق بسازند. یک مهندس معروف مأمور ساخت یک پل معلق روی رودخانه می شود. این کار خیلی سخت بود. یک مهندس باید خیلی فکر کند.

یک روز زیر درخت می خوابد. وقتی برمی گردد، می بیند که عنکبوت بین شاخه ها تار ساخته است. تور بسیار جذب او شده است. با حرکت باد شاخه ها، تور گاه شل و گاه کشیده می شد.

مهندس با دیدن این موضوع بسیار خوشحال می شود. او قبلاً می دانست که چگونه یک پل معلق بسازد.

۱. با توجه به متن:

- (الف) انسان ارتباط تنگاتنگی با طبیعت دارد.
(ب) انسان از طبیعت می آموزد.
(ج) دموکریتوس به مردم توصیه می کند که از طبیعت بیاموزند.
(د) پل معلق توسط دموکریتوس طراحی شده است.

۲. تصاویر با کدام جمله از متن مطابقت دارند؟

(الف)

(ب)

(ج)

۳. چرا مهندس با دیدن تور خوشحال می شود؟

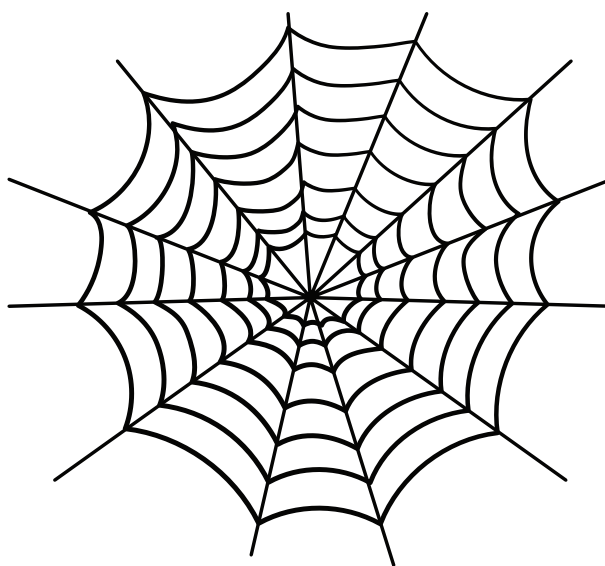
۴. یکی از آنها توضیح کلمه تور در متن است:

الف) ابزاری بافته شده
از طناب برای صید
ماهی و پرندگان.

ج) کیسه بافته شده برای حمل
غذا در داخل

ب) نخ های نازکی که توسط عنکبوت
بافته شده است.

۵. برعکس کلمات را بگویید.

؟ ←

خوابیدن

؟ ←

شل شدن

؟ ←

امروز

۱. با توجه به متن، ویژگی های یک تار عنکبوت را بگویید

۲. چرا باد نمی تواند تار عنکبوت را از بین ببرد؟

(الف) از آنجایی که توری سبک است
(ب) از آنجایی که وب الاستیک است
(ج) زیرا توری در برابر جاذبه مقاوم است

۳. چرا تار عنکبوت بادوام است؟

۶. اگر بخواهم پل معلق بسازم، چه کار می کنم؟ بحث در مورد موضوع.

طرح:

- (۱) خودتان را به عنوان یک مهندس تصور کنید.
- (۲) شما وظیفه دارید یک پل معلق یا یک پل معمولی بسازید.
- (۳) شما چکار انجام خواهید داد؟
- (۴) دانستن چه موضوعاتی به شما کمک می کند؟
- (۵) نتیجه.

۷. گوش کنید و جملات را بنویسید.

این یک مهندس است. او یک پل می سازد. پل طولانی است.

۸. تصویر را توصیف کنید.

طرح:

- (۱) در تصویر چه چیزی نشان داده شده است؟
- (۲) اقلام چه رنگی هستند؟
- (۳) چند کودک در تصویر هستند؟
- (۴) بچه ها چه کار می کنند؟
- (۵) آنها چگونه لباس پوشیده اند؟

اکولوژی چیست؟

گوش دهید و تکرار کنید.

اکولوژی، بوم شناس، حفاظت از طبیعت، سرسبزی، طبیعت زیباست، طبیعت باید محافظت شود

احتمالاً کلمه اکولوژی را اغلب از بزرگسالان می شنوید. شما از اکولوژی چه می فهمید؟

۱. جمله را کامل کنید.

بوم شناسی ...

چرا حفاظت از
طبیعت مهم است؟

“

چگونه به سوال پسر
پاسخ می دهید؟

پدرم دوستدار محیط زیست است. او می گوید
که حفاظت از طبیعت بسیار مهم است.

ما باید از طبیعت محافظت کنیم زیرا ...

اکولوژی یک علم است. او رابطه بین طبیعت جاندار و بی جان را مطالعه می کند. انسان نیز جزئی از طبیعت است. گاهی طبیعت به دست انسان نابود می شود. این امر مشکلات زیست محیطی مختلفی را ایجاد می کند.

در حال حاضر، تعدادی از مشکلات زیست محیطی وجود دارد:

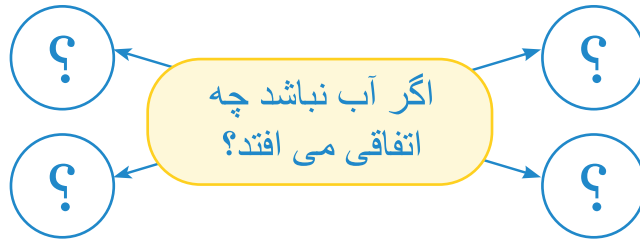

- ساختن جنگل،
- برش فضای سبز.
- گرمایش جهانی.
- تجمع مواد مضر در خاک، آب، هوا.
- نابودی گیاهان و حیوانات.
- آلودگی هوا؛
- آلودگی محیط زیست با زباله

بزرگترین مشکل کاهش عرضه آب شرب است. برای غلبه بر این مشکلات، همه دولت ها و مردم باید با یکدیگر همکاری کنند.

۲. طرح را کامل کنید.

۳. کدام یک از این ایده ها در متن وجود دارد؟

- الف) گرمایش زمین به مردم آسیب می رساند.
- ب) مشکلات زیست محیطی به خودی خود تحمیل می شود.
- ج) ما باید با هم در برابر مشکلات مبارزه کنیم.
- د) محیط زیست فقط با زباله آلوده می شود.

۴. ایده اصلی را در متن مشخص کنید.

۵. در مورد ضرب المثل که وحدت زندگی است بحث کنید. آن را با محتوای متن مطابقت دهید.

۶. کدام عکس با محتوای ضرب المثل و متن مطابقت دارد؟

۷. معنی مخالف کلمات را بگویید.

← ؟

گاهی

← ؟

کاهش

← ؟

گرم کردن

← ؟

وحدت

۸. معنی اصطلاح گرمایش زمین را توضیح دهید.

۹. کلمات را با تصاویر مطابقت دهید و جمله بسازید.

۳

۲

۱

هدر

گرمایش جهانی

سرسبزی

۱۰. بحث: اگر آب آشامیدنی وجود نداشته باشد چه اتفاقی می افتد؟

طرح:

● خارج شوید

● تمام شدن آب آشامیدنی

● وظیفه ما

● نتایج مشکل

۱۱. عبارات و جملاتی را که گوش می دهید بنویسید.

طبیعت، گرمایش، گیاهان، آب، منابع آبی، مشکل اکولوژیکی، سبزی
ما باید از طبیعت محافظت کنیم. آب را آلوده نکنید. هوا تمیز است.

۱۲. متن را بر اساس تصویر بنویسید.

به خاطر همین:

- به آنچه در تصویر نشان داده شده است توجه کنید.
- وقایع و اشیاء را نام ببرید.
- علائم وقایع و اشیاء را بنویسید.
- به چه نتیجه ای رسیدید؟
- پیشنهادات شما.

از زباله چه چیزی می توان ساخت؟

گوش دهید و تکرار کنید.

زباله، مواد پلاستیکی، بازیافت، طبیعی، راه طبیعی
مواد پلاستیکی به طور طبیعی تجزیه نمی شوند. زباله به طبیعت آسیب
می رساند پلاستیک را می توان بازیافت کرد.

زباله در مناطق مختلف رخ می دهد. غیر قابل استفاده می شوند. زباله به طبیعت آسیب می رساند اما آنها را می توان بازیافت کرد.

یک چهارم زباله هایی که دور می ریزیم از مواد پلاستیکی تشکیل شده است. پلاستیک را می توان بازیافت کرد، به این معنی که می توان آن را ذوب کرد و به چیزهای جدید تبدیل کرد. چوب لباسی پلاستیکی بازیافتی، صندلی و میز باغچه، کیسه زباله و غیره. می توان تهیه کرد.

پلاستیک های غیر قابل بازیافت محیط زیست را به شدت آلوده می کنند.

زیرا مواد پلاستیکی به طور طبیعی تجزیه نمی شوند.

طرح را ببینید و نظر دهید.

دوست نداشتم

طرح

دوست داشتم

چرا؟

ایده های خود را با مثال توضیح دهید.

۱. به کدام سوال در متن پاسخ داده نشده است؟

- الف) زیان زباله چیست؟
- ب) از زباله چه چیزی می توان ساخت؟
- ج) پلاستیک چه آسیب هایی به محیط زیست وارد می کند؟
- د) مناطق زباله کدامند؟

۲. با توجه به متن نمی توان گفت:

- ۱) زباله ها باید پردازش شوند.
- ۲) شما نمی توانید از زباله چیزهای جدیدی بسازید.
- ۳) میزهای باغ را می توان از زباله درست کرد.
- ۴) طبیعت را نمی توان آلوده کرد.

۳. چه ایده ای از طریق تصویر منتقل می شود؟ محتوای تصویر و متن را مطابقت دهید.

طبیعت با زباله های پلاستیکی آلوده شده است.
این بزرگترین مشکل قرن بیست و یکم است.
مواد پلاستیکی مواد شیمیایی مضر را وارد
خاک می کنند. منابع آب آلوده هستند. زمین
آلوده است.
آلودگی باعث نابودی موجودات زنده می شود.

ساخته شده از پلاستیک برای جلوگیری از آلودگی خاک و آب ...

پیشنهادات خود را برای تکمیل جمله بیان کنید.

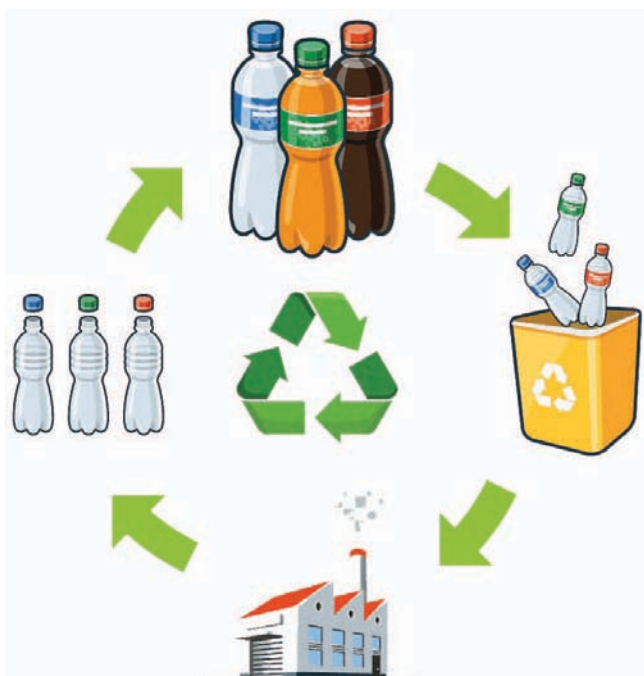
۴. ایده اصلی را در متن مشخص کنید.

۵. بر اساس تصویر صحبت کنید.

طرح:

- با دقت به تصویر نگاه کنید.
- نام و نشانه چیزها را بگویید.
- چه رویدادی در تصویر به تصویر کشیده شده است؟
- آیا فکر می کنید این کار طبیعت را نجات می دهد؟

در آذربایجان چه کارهایی
در این زمینه انجام
می شود؟

۶. گوش کن و بنویس.

خواهش می‌کنم، ممنون، خیلی ممنون، لطفا در صورت
امکان به من کمک کنید

۷. با استفاده از تگ‌های گفتاری جمله بسازید.

۸. برای دوستت نامه بنویس.

چگونه به طور موثر از مواد پلاستیکی در نامه استفاده کنیم؟
در مورد موضوع صحبت کنید.

قواعد گرامری

Azərbaycan diliində xəbərlilik kateqoriyası -dır⁴ şəkilçisi vasitəsilə düzəliir.

Fars dilində xəbərlilik şəkilçisi است vasitəsilə düzəliir.

این کتاب است.

این پسر است.

- a və u səsi ilə bitən sözlərdə است şəkilçisindəki ə tələffüz olunmur:

این دانشجو است — این دانشجو است

- e hərfi ilə bitən sözlərdə است ayrı yazılır.

این دفتر چه است

- است şəkilçisi که və چه sözləri ilə birləşdikdə:
 - که və چه sözlərinin sonundakı e;
 - است şəkilçisindəki ə i səsi kimi tələffüz olunur:

کیست؟ əvəzində که است؟

چیست؟ əvəzində چه است؟

- است şəkilçisi dördşəkilli hərflərlə bitən sözlərdən sonra gəldikdə həm bitişik, həm ayrı yazılır.

این کتاب است. — این کتاب است.

این سر قلم است. — این سر قلم است.

جملات سوالی

Sual cümlələri xüsusi intonasiya ilə tələffüz edilir. Bu cümlələrdə است şəkilçisindən əvvəl gələn sözün axıncısı hecası uzanır.

آیا مادر است؟
این کتاب است؟
این مدرسه است؟

● *Sual cümlələrinə verilən cavablar:*

- Cavab təsdiqdədirsə, **بلی** sözlərindən istifadə olunur.

بلی، آیا مادر است.
بلی، این کتاب است.
بلی، این مدرسه است.

- Cavab inkardadırsa, cümlənin əvvəlinə **نه خیر**, sonuna **نیست** artırılır.

نه خیر، آیا مادر نیست.
نه خیر، این کتاب نیست.
نه خیر، این مدرسه نیست.

İsmi xəbərin inkarı **نیست** sözünün köməyi ilə əmələ gəlir. **نیست** sözü “deyildir”, “yoxdur” mənalərini ifadə edir.

Şəxslər	Tək	Cəm
I	نیستم	نیستیم
II	نیستی	نیستید
III	نیست	نیستند

من دانشجو نیستم.
شما دانشجو نیستید.
او شاگرد نیست.

Fars dilində işin, hadisənin baş verdiyi yeri göstərmək üçün **در** hissəciyindən istifadə olunur. Bu hissəcik isimlərin əvvəlinə artırılır.

کتاب **در** رف است.
مداد **در** کیف است.
شاگرد **در** کلاس است.
برادر من **در** مدرسه است.

Fars dilində yiyəlik bildirən **دار** sözünə şəxs sonluqları artırılır və mənsubiyyət bildirən sözlərdən əvvəl gəlir.

ما خواهر داریم .	من خواهر دارم .
تو خواهر داری .	تو خواهر داری .
آنها خواهر دارند .	او خواهر دارد .

Bu cümlələrin inkarını əmələ gətirmək üçün **دار** sözünün əvvəlinə **نه** inkar hissəciyi artırılır.

تو برادر نداری .	من کتاب ندارم .
تو کتاب نداری .	من برادر ندار .

Fars dilində cəmlilik yaratmaq üçün **ها** şəkilçisindən istifadə olunur.

کتاب – کتاب **ها**
درس – درس **ها**

Bəzən canlıları və bitkiləri göstərən isimlərdə **ان** cəm şəkilçisindən istifadə olunur.

مادر – مادران
پسر – پسران
درخت – درختان

اعداد کمی

1	یک	۱	11	یازده	۱۱
2	دو	۲	12	دوازده	۱۲
3	سه	۳	13	سیزده	۱۳
4	چهار	۴	14	چهارده	۱۴
5	پنج	۵	15	پانزده	۱۵
6	شش	۶	16	شانزده	۱۶
7	هفت	۷	17	هفده	۱۷
8	هشت	۸	18	هیجده	۱۸
9	نه	۹	19	نوزده	۱۹
10	ده	۱۰	20	بیست	۲۰

10	ده	۱۰	60	شصت	۶۰
20	بیست	۲۰	70	هفتاد	۷۰
30	سی	۳۰	80	هشتاد	۸۰
40	چهل	۴۰	90	نود	۹۰
50	پنجاه	۵۰			

فرهنگ

آ	Transkripsiya	Tərcümə
اسم	[esm]	ad
آوریل	[avril]	aprel
آرشیئتکت	[arşitekt]	arxitektor
اضافه	[ezafe]	artıq
آرزو	[ar(e)zu]	arzu
آرزو کردن	[ar(e)zu kərdən]	arzulamaq
آسان	[asan]	asan
آویزان	[avizan]	asılı
آویزان کردن	[avizan kərdən]	asmaq
آسوده	[asude]	asudə
آشپز	[aşpəz]	aşpaz
انداختن	[əndaxtən]	atmaq
آگوست	[aquist]	avqust
اتوبوس	[otobus]	avtobus
آغاز کردن	[ağaz kərdən]	başlamaq
آراسته	[araste]	bəzəkli
آراستن	[arastən]	bəzəmək
اولی	[əvvəli]	birinci
ارزنده	[ərzənde]	dəyərlı
استراحت کردن	[esterahət kərdən]	dincəlmək
اکولوژی	[ekoloji]	ekologiya
احوال	[əhval]	əhval
ب		
بردن	[bordən]	aparmaq
بزرگترین آرزو	[bozorgtərin arezu]	ən böyük arzu
بیدار	[bidar]	ayıq

باعرضه، با استعداد	[baorze, baestedad]	bacarıqlı
باعرضه، بی استعداد	[baorze, baeste'dad]	bacarıqsız
باغ	[bağ]	bağ
بهار	[bəhar]	bahar
بازار	[bazar]	bazar
برابر	[bərabər]	bərabər
با صدای بلند	[base(ə)da-ye bolənd]	bərkdən
بوفه	[bufe]	bufet
بینی	[bini]	burun
بیرون آمدن	[birun amədən]	çıxmaq
بسیار	[besyar]	çox
بامزه	[baməze]	dadlı
بمزه	[biməze]	dadsız
بادقت	[badeğgət]	diqqətlə
پ		
پشت	[pošt]	arxa
پائین	[pain]	aşağı
پدر	[pedər]	ata
پدر و مادر	[pedər-o-madər]	ata-ana
پدربزرگ	[pedərbozorg]	baba
پنجم	[pəncəm]	beşinci
پنجطبقه	[pəncətəbəğə]	beşmərtəbəli
پسندیدن	[pəsəndidən]	bəyənmək
پختن	[poxtən]	bişirmək
پیراهن	[pirahən]	köynək
پوشیدن	[puşidən]	geymək
ت		
توانا	[təvana]	bacarıq

توانستن	[təvanestən]	bacarmaq
تمام کردن	[təmam kərdən]	bitirmək
ج		
جامعه	[came'e]	cəmiyyət
جلد	[cəld]	cəld
جراح	[cərrah]	cərrah
جسارت	[cesaret]	cəsarət
جدی	[ceddi]	ciddi
جواب	[cəvab]	cavab
جزئی	[coz'i]	cüzi
جدا کردن	[coda kərdən]	ayırmaq
جدا	[coda]	ayrı
جزئی	[coz'i]	az
چ		
چنگال	[çəŋqal]	çəngəl
چابکی	[çaboki]	çeviklik
چنار	[çenar]	çinar
چهار	[çəhar]	dörd
چهارم	[çəharom]	dördüncü
چاره	[çare]	əlac
ح		
حرف زدن	[hərf zədən]	danışmaq
خ		
خرس	[xers]	ayı
خواهر	[xahər]	bacı
خواهر بزرگ	[xahəre bozorg]	böyük bacı
خواهر کوچک	[xahəre kuçek]	kiçik bacı

خاکستری	[xakestəri]	boz
خیاط	[xəyyat]	dərzi
د		
دهان	[dəhan]	ağız
داروخانه	[daruxane]	aptek
درود گفتن	[dorud qoftən]	alqışlamaq
دیگر	[digər]	başqa
دانا	[dana]	bilikli
دانش	[daneş]	bilik
دوام	[dəvam]	davam
دسامبر	[desambr]	dekabr
دفتر	[dəftər]	dəftər
دقیقه	[dəqiqə]	dəqiqə
دریا	[dərya]	dəniz
دستمال	[dəstmal]	dəsmal
دقت	[dəğgət]	diqqət
دقیق	[dəğiğ]	diqqətli
دندان	[dəndan]	diş
درست	[dorost]	doğru
دوست	[dust]	dost
دوستی	[dusti]	dostluq
دولت	[doulət]	dövlət
دیروز	[diruz]	dünən
دست	[dəst]	əl
درست کردن	[dorost kərdən]	düzəltmək
ر		
روشن	[rouşən]	aydın
روشنکردن	[rouşən kərdən]	aydınlaşdırmaq

روز یکشنبه	[ruz-e yekşəmbe]	bazar
رفتار	[rəftar]	davranış
راست شدن	[rast şodən]	düzəlmək
یک روز	[yek ruzi]	bir gün
ز		
زنبور	[zənbur]	arı
زبان	[zəban]	dil
زبان مادری	[zəbane madəri]	ana dili
زبان خارجی	[zəbane xarici]	xarici dil
س		
سخت	[səxt]	bərk
ساختمان	[saxteman]	bina
ش		
شب	[şəb]	axşam
شفاف	[şəffaf]	aydın
ششم	[şeşom]	altıncı
شش اشکوبه	[şeşoşkubə]	altımərtəbəli
شاید	[şayəd]	bəlkə
شکوفه	[şo(e)kufe]	çiçək
شانه	[şane]	daraq
شانه زدن	[şane zədən]	daramaq
ص		
صحبت	[sohbət]	danışiq
ع		
عصر	[əsr]	axşamçağı
عالم	[alem]	alim

عارف	[aref]	arif
عسل	[əsəl]	bal
عید	[eyd]	bayram
عمه	[əmme]	bibi
عمیق	[əmiğ]	dərin
علم	[elm]	elm
اعتبار	[e'tebar]	etibar
عادلانہ	[adelane]	ədälətlə
غ		
غیر	[ğeyr]	başqa
قد	[ğəd(d)]	boy
ف		
فاصلہ	[fasele]	ara
فصل بہار	[fəsl-e bəhar]	bahar fəsli
فرزند	[fərzənd]	bala
فوراً	[fourən]	dərhal
فکر کردن	[fəkr kərdən]	düşünmək
ک		
کفش	[kəfş]	ayaqqabı
کم	[kəm]	az
کوچک	[kuçə(e)k]	balaca
کوتاہقد	[kutahğəd(d)]	balacaboy
کوشا	[kuşa]	çalışqan
کوه	[kuh]	dağ
کردن	[kərdən]	etmək
خانه	[xane]	ev
کاشتن	[kaştən]	əkmək
که	[ke]	ki (bağlayıcı)

گ		
گلداز	[qoldar]	çiçəkli
گفتن	[qoftən]	demək
گرفتن	[gereftən]	almaq
گران	[geran]	baha
گردن	[gərdən]	boyun
ل		
لاغر	[lağər]	arıq
لباس	[lebas]	don
لوازم درس	[ləvazem-e dərs]	dərs ləvazimatları
م		
مادر	[madər]	ana
متکی بودن	[mottəki budən]	arxalanmaq
ماهی	[mahi]	balıq
ماهیگیر	[mahigir]	balıqçı
میانقد	[miyanğəd(d)]	bəstəboy
مبادله کردن	[mobadele kərdən]	dəyişmək
ن		
نام گذاشتن	[nam qozaştən]	adlandırmaq
نگاه کردن	[neqah kərdən]	baxmaq
نیست	[nist]	deyil
نهم	[nohom]	doqquzuncu
ی		
یکم	[yekom]	birinci
یافتن	[yaftən]	tapmaq
یگانگی	[yeqanəgi]	birlik, səmimiyyət, dostluq

Buraxılış məlumatı

FARS DİLİ 6

Ümumi təhsil müəssisələrinin 6-cı sinifləri üçün
Fars dili (ikinci xarici dil) fənni üzrə

DƏRSLİK

Tərtibçi heyət:

Müəllif **Afət Xanbabayeva**

Layihə rəhbəri **Samirə Bektaş**

Buraxılışa məsul **Rafiq Kazimov**

Dizayner və səhifələyici **Yeganə Rüstəmov**

Üz qabığının dizaynı **Ayaz Abdulzadə**

Texniki redaktor **Sevinc Yusifova**

Baş redaktor **Samirə Bektaş**

Texniki direktor **Allahverdi Kərimov**

Nəşriyyat direktoru **Sevil İsmayılova**

© Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin qrif nömrəsi: 2024-055

Müəlliflik hüquqları qorunur. Xüsusi icazə olmadan bu nəşri və yaxud onun hər hansı hissəsini yenidən çap etdirmək, surətini çıxarmaq, elektron informasiya vasitələri ilə yaymaq qanuna ziddir.

Hesab-nəşriyyat həcmi 11,4. Fiziki çap vərəqi 16. Formatı 57x82¹/₈.

Kəsimdən sonra ölçüsü: 195x275. Səhifə sayı 128.

Şriftin adı və ölçüsü: məktəb qarnituru 10-12. Ofset kağızı. Ofset çapı.

Sifariş . Tiraj . Pulsuz. Bakı – 2024

Əlyazmanın yığma verildiyi və çapa imzalandığı tarix:

Çap məhsulunu nəşr edən:

“Şərq-Qərb” ASC

(Bakı, AZ1143, Hüseyn Cavid pr., 111)

Çap məhsulunu istehsal edən:

Əziz məktəbli!

**Bu dərslik sizə Azərbaycan dövləti tərəfindən
bir dərs ilində istifadə üçün verilir.**

**O, dərs ili müddətində nəzərdə tutulmuş bilikləri
qazanmaq üçün sizə etibarlı dost və yardımçı olacaq.**

**İnanırıq ki, siz də bu dərsliyə məhəbbətlə yanaşacaq,
onu zədələnmələrdən qoruyacaq, təmiz və səliqəli
saxlayacaqsınız ki, növbəti dərs ilində digər məktəbli
yoldaşınız ondan sizin kimi rahat istifadə edə bilsin.**

Sizə təhsildə uğurlar arzulayırıq!

